

Riksrevisionens redogörelse om Riksrevisionens årsredovisning för 2012

Riksrevisionen överlämnar härmed Riksrevisionens årsredovisning för 2012. Enligt lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen ska riksrevisorn med administrativt ansvar besluta om årsredovisningen för myndigheten. Årsredovisningen beslutades den 15 februari 2013 av Claes Norgren.

Stockholm den 15 februari 2013

Claes Norgren
Riksrevisor

Riksrevisionens årsredovisning 2012

Grundläggande bestämmelser

13 kap. 7–9 §§ regeringsformen

3 kap. 8 § och 8 kap. 12–14 §§ riksdagsordningen

Lag (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.

Lag (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen

Lag (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen (REA-lagen)

Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

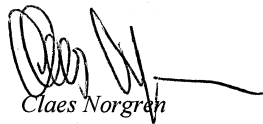
Beslut, intygande och underskrift

Riksrevisorn med administrativt ansvar fattar beslut om Riksrevisionens årsredovisning enligt 4 a § lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Stockholm den 15 februari 2013

Claes Norgren

Riksrevisor

Innehållsförteckning

Grundläggande bestämmelser	2
Beslut, intygande och underskrift.....	2
Innehållsförteckning.....	3
Förord.....	4
Resultatredovisning.....	5
Verksamhetens resultat	5
Ekonomisk översikt.....	7
Finansiering och kostnader.....	7
Årlig revision	10
Mål	10
Resultat och bedömning	10
Effektivitetsrevision	16
Mål	16
Resultat och bedömning	16
Internationellt utvecklingssamarbete.....	22
Mål	22
Resultat och bedömning	22
Omvärldsriktad verksamhet	29
Mål	29
Resultat och bedömning	29
Parlamentariska rådet	35
Vetenskapliga rådet.....	36
Kompetens och personal	37
Kompetens.....	37
Personal.....	42
Intern styrning och kontroll.....	45
Riksrevisionens process för intern styrning och kontroll	45
Ställningstagande av riksrevisorn med administrativt ansvar.....	46
Sammanställning över väsentliga uppgifter	47
Finansiell redovisning	49
Resultaträkning	49
Balansräkning.....	50
Anslagsredovisning	51
Tilläggsupplysningar och noter	53
Noter	55
Uppgifter om ledande befattningshavare.....	62
Framtida åtaganden	63

Förord

I enlighet med Riksrevisionens instruktion ansvarar jag för den administrativa ledningen av myndigheten och beslutet om årsredovisningen.

Verksamhetsåret 2012 innebar av en hög aktivitetsnivå inom våra verksamhetsgrenar. Omfattande investeringar har gjorts i rekrytering av personal, IT-infrastruktur och verksamhetsstöd.

Den årliga revisionen av myndigheterna har genomförts i enlighet med internationella revisionsstandarder. Revisionsberättelser har lämnats för alla myndigheter. Jag kan i det sammanhanget konstatera att verksamheten ställer allt högre krav på kompetens och resurser.

Inom effektivitetsrevisionen har vi bland annat avslutat två granskningsstrategier med slutrapporter; Att styra självständiga lärosäten (RiR 2012:4) och Statens satsningar på transportinfrastruktur – valuta för pengarna? (RiR 2012:21). Under året har också nya granskningsstrategier formulerats.

För att revisionen ska kunna inriktas mot relevanta områden ställs krav på en metodisk omvärldsbevakning. Riksrevisionen har utvecklat metoderna för denna som ett stöd för inriktningen av vår verksamhet och som en grund för inriktningen av vad vi väljer att granska.

År 2012, liksom innevarande år, präglas av den externa utvärdering - peer review som initierats av Riksrevisionen. Denna genomlysning väntas resultera i en bedömning av hur väl Riksrevisionen svarar mot internationella standarder i genomförandet av revisionen liksom vägledning kring hur vi kan utveckla verksamheten.

Inom det internationella utvecklingssamarbetet har ansträngningar gjorts för att utveckla såväl metoder för samarbetet som att konsolidera sammansättningen av projektportföljen.

Riksrevisionen har framledes viktiga utmaningar i att fortsätta utveckla vår kompetens och vårt arbetssätt så att de svarar mot de höga krav som bör ställas på en modern revisionsmyndighet. Samtidigt måste verksamhet och organisation anpassas till givna ekonomiska ramar.

På mina och mina riksrevisorskollegors vägnar vill jag här ta tillfället att tacka vår personal för deras stora engagemang och goda arbetsinsatser under det gångna året.

Resultatredovisning

Riksrevisionen är en myndighet under riksdagen med uppgift att granska den verksamhet som bedrivs i staten. Granskningen sker genom årlig revision och effektivitetsrevision. Riksrevisionen har även internationella uppgifter.

Riksrevisionens verksamhet delas in i fyra verksamhetsgrenar. Den årliga revisionen och effektivitetsrevisionen genomförs med utgångspunkt i lagen om revision av statlig verksamhet m.m. Det internationella utvecklingssamarbetet genomförs inom ramen för den svenska biståndspolitiken och finansieras med ett eget anslag. Den omvärldsriktade verksamheten syftar till att befästa och främja revisionens roll nationellt och internationellt samt att öka genomslaget av Riksrevisionens verksamhet. Resultatredovisningen följer denna indelning.

Verksamhetens resultat

Resultatredovisningen för verksamhetsåret uppvisar ett tillfredsställande resultat för alla verksamhetsgrenar. Målen för verksamheten uppnåddes. Verksamhetsvolymen har ökat jämfört med 2011 för samtliga verksamhetsgrenar utom omvärldsriktad verksamhet. Stora ansträngningar har gjorts för att klara kompetensförsörjningen från ett läge med hög personalomsättning. Särskilda satsningar har gjorts i IT-infrastruktur och för att säkra IT-driften i myndigheteten. Andra viktiga insatser som kan nämnas är uppgradering av ekonomisystemet Agresso. Vad gäller revisionsverksamheten så har resurser tillförts och kostnaderna har ökat både för egen personal och extern kompetens, samtidigt som intäkterna inom årlig revision också har ökat.

Den årliga revisionens granskning av årsredovisningarna för 2011 genomfördes enligt god revisionssed och samtliga revisionsberättelser lämnades i tid. Detsamma gäller granskningen av delårsrapporterna. Tillämpningen av internationell standard har inneburit ökade krav på revisionens genomförande och dokumentation och därmed på resursinsatsen. Genomförda enkätundersökningar visar på ett fortsatt högt förtroende för den årliga revisionen. Den årliga revisionen är avgiftsbelagd och inkomsterna redovisas mot inkomsttitel. Årets underskott 2012 uppgick till 16,2 miljoner kronor vilket reducerade det ackumulerade överskottet.

Årets produktion vad gäller effektivitetsrevisionen har varit något lägre än 2011. Det förklaras huvudsakligen av att det antal timmar som tas i anspråk för varje granskning i genomsnitt har ökat och att betydande resurser lagts på omvärldsbevakning i syfte att förbereda nya granskningsstrategier och granskningar. Såväl de samlade kostnaderna för effektivitetsrevisionen som styckekostnaderna för effektivitetsgranskningarna har ökat mellan 2011 och 2012.

Det internationella utvecklingssamarbetet har genomförts med en hög aktivitetsnivå och huvudsakligen enligt plan i de åtta samarbetsprojekten. Ytterligare samarbetsprojekt prövas. En tendens mot ökad efterfrågan på stöd i effektivitetsrevision kan noteras.

Inom den internationella omvärldsriktade verksamheten har fokus varit på frågor rörande mandat och roll för nationella revisionsorgan. Frågan diskuteras inte minst som en följd av den ekonomiska krisen i EU. Riksrevisionen har under året bland annat varit värd för arbetsmötet i den internationella arbetsgruppen *Global Working Groupe*. Riksrevisionen har fortsatt insatserna för att förstärka effekterna av revisionen genom att allmänt, och i enskilda granskningsfrågor, träffa statsråd och myndighetsledning. Riksrevisionen har under året också publicerat årlig rapport, uppföljningsrapport och granskningsplan. Minskningen av kostnaderna för verksamhetsgrenen kan hänföras till de internationella aktiviteterna.

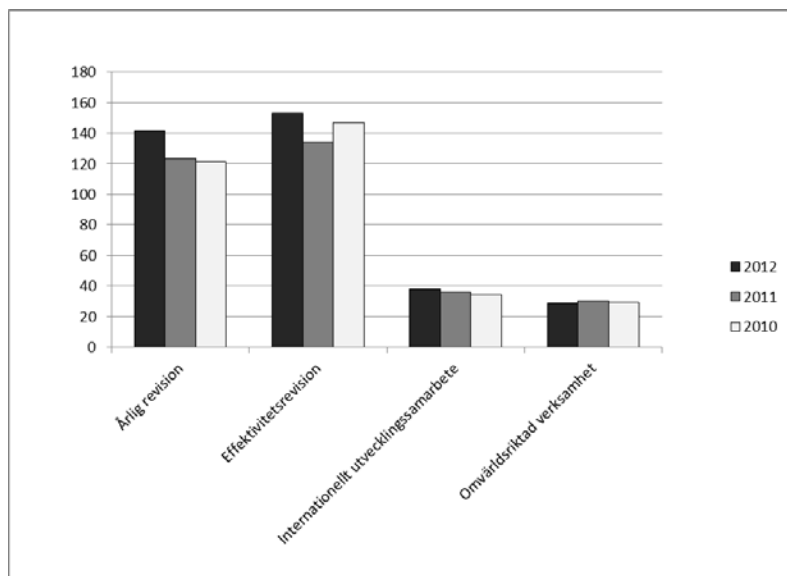
Riksrevisionen har under 2012 haft en hög aktivitetsnivå och förbrukade under 2012 såväl det anvisade anslaget som anslagssparandet och betydande delar av anslagskredit. Detta gäller båda de anslag som Riksrevisionen disponerar. Vad gäller förvaltningsanslaget överstiger anslagsbelastningen den interna budgeten för verksamheten. Orsakerna till detta är flera. Flera av de kostnader som uppkom utöver budget var nödvändiga och uppstod i ett sent skede. Det inträffade har föranlett åtgärder, både för att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna och för att stärka ekonomistyrningen i myndigheten. Riksrevisionen har i olika sammanhang framhållit att den förväntade anslags- respektive kostnadsutvecklingen långsiktigt innebär betydande svårigheter för myndigheten att upprätthålla en verksamhetsnivå i samklang med vad vi bedömer är riksdagens förväntningar. Utfallet 2012 visar att den bedömningen är korrekt. Även om kostnaderna för vissa en gångsvisa insatser faller bort, måste verksamhetsvolymen minska framöver.

Ekonomisk översikt

I den ekonomiska översikten lämnas en sammanfattning av förändringar av Riksrevisionens finansiering, kostnader och anslag.

Finansiering och kostnader

DIAGRAM 1 KOSTNADER PER VERKSAMHETSGREN 2010–2012 (MNKR)

Verksamhetens kostnader inklusive transfereringar uppgår till 364,6 (327,1)¹ miljoner kronor. Diagrammet visar de olika verksamhetsgrenarnas kostnadsutveckling över tiden.

¹ Inom parentes anges jämförelsesiffran för föregående år.

TABELL 1 VERKSAMHETENS KOSTNADER OCH ANDRA INTÄKTER ÅN ANSLAG OCH INKOMSTITTEL, 2010 - 2012 (TKR) ²

	2012	2011	2010
Intäkter (andra än av anslag och ink.titel)	1 683	2 087	2 013
Årlig revision	271	406	199
Effektivitetsrevision	285	436	224
Internationellt utvecklingssamarbete	82	116	417
Omvärldsriktad verksamhet	1 045	1 129	1 173
Kostnader	360 942	323 201	331 545
Årlig revision	141 642	123 281	121 204
Effektivitetsrevision	152 767	133 594	146 743
Internationellt utvecklingssamarbete	38 016	36 106	34 459
Omvärldsriktad verksamhet	28 516	30 219	29 139

Anslagsförbrukningen år 2011 var lägre än anvisade medel i syfte att möta framtida behov av rekryteringar, verksamhetsutveckling och informationssäkerhet. De under år 2011 planerade satsningarna har nu genomförts och verksamhetens totala kostnader, inklusive transfereringar, uppgår till 364,6 miljoner kronor, vilket innebär en ökning om 37,5 miljoner kronor jämfört med föregående år. Av dessa förklaras 26 miljoner kronor av ökade personalkostnader, varav merparten (18,7 miljoner kronor) är hänförlig till ökning av lönekostnader för egen personal. Myndigheten har anställt dubbelt så många nya medarbetare jämfört med föregående år och antalet årsarbetskrafter har ökat från 279 till 293. Situationen har inneburit ett ökat antal tillfälligt anställda samt konsulter i väntan på att vakanser tillsätts (främst inom administrationen) men också ökade kostnader för rekrytering. Ökningen i kostnader för tillfälligt anställda uppgår till 1,8 miljoner kronor.

Merparten av ökningen avseende driftkostnader om 14 miljoner kronor är kopplad till verksamhetsutveckling (3,2 miljoner kronor) samt kompetens- och resursförstärkning (7,7 miljoner kronor). Huvuddelen av kostnaderna inom dessa två områden är relaterad till myndighetens IT-infrastruktur där brister avseende stabilitet och säkerhet som konstaterades under år 2011 har åtgärdats under 2012.

Av kostnadsökningen om 37,5 miljoner kronor kan 41 procent direkt hänföras till kärnverksamheten och resterande del utgörs av gemensamma kostnader. Av gemensamma kostnader utgör huvuddelen personalrelaterade kostnader hänförlig till granskningsverksamheten, som inte klassificeras som operativ granskningstid, samt konsultkostnader inom administrationen, främst datakonsulter.

² Jämförelsebeloppen för åren 2011 - 2010 är ändrade avseende kostnader för årlig revision och omvärldsriktad verksamhet jämfört med årsredovisningen 2011 till följd av en rättelse mellan verksamhetsgrenarna.

Anslag

Årets anvisade medel för anslag 1:15 Riksrevisionen uppgick till 300,7 miljoner kronor. Inklusivt det ingående anslagssparandet var det disponibla beloppet 315,2 miljoner kronor. Anslagsförbrukningen var 322,2 miljoner kronor. Således utnyttjades 7 miljoner kronor av tillgänglig anslagskredit.

Årets anvisade medel för anslag 1:5 Riksrevisionen Internationellt utvecklingsarbete uppgick till 40 miljoner kronor, vilket inklusivt det ingående anslagssparandet gav ett disponibelt belopp om 40,9 miljoner kronor. Anslagsförbrukningen uppgick till 41,9 miljoner kronor, vilket innebär att anslagskrediten utnyttjades med 1 miljon kronor.

Årlig revision

Mål

Målet för verksamhetsgrenen är att i enlighet med god revisionssed och i tid lämna revisionsberättelser avseende årsredovisningarna för de granskningsobjekt som omfattas av lagen om statlig revision. Riksrevisionen har fastställt nedanstående mål för granskningsverksamheten:

- att inriktningen är relevant och intressant
- att granskningen håller hög kvalitet
- att granskningen når hög verkningsgrad.

Resultat och bedömning

Sammanfattande bedömning

Den årliga revisionen av 2011 års årsredovisningar som slutfördes under 2012 har genomförts enligt god revisionssed. Denna utgörs från och med 2011 av internationella revisionsstandarder (ISSAI) för finansiell revision. Samtliga revisionsberättelser lämnades i tid. Uppföljningen visar att de fel och brister som Riksrevisionen rapporterade i revisionsberättelserna för 2010 har lett till åtgärder av berörd myndighet eller har föranlett en dialog mellan myndigheten och respektive departement.

Måluppfyllelse

Revisionens inriktning

Årlig revision har tillämpat internationella revisionsstandarder (ISSAI) sedan 2011. En fortsatt anpassning till ISSAI har genomförts under året. De nyheter som övergången till granskning enligt ISSAI medförde för myndigheterna har nu fullt ut accepterats.

En ny internationell standard för översiktlig granskning av delårsrapporter har implementerats (International Standard on Review Engagements (ISRE) 2410 Review of Interim Financial Information Performed by the Independent Auditor of the Entity). Denna förändring har medfört en effektivare granskningsinsats genom ett mer standardiserat granskningsförfarande.

Tillämpningen av ISSAI innebär ökade krav på revisionens genomförande och dokumentation av utförd granskning. Detta har under perioder av året inneburit en kraftigt ökad arbetsbelastning på egen personal. Arbetsbelastningen har också visat sig ge arbetsmiljöproblem i form av ökat antal sjukskrivningar. För att jämna ut arbetsbelastningen under året har användningen av konsulter ökat.

Ett allt större intresse riktas mot revisions- och redovisningsfrågor inom EU. Förslag finns på förordningsförändringar när det gäller lagreglerad revision och tillämpning av internationella redovisningsstandarder inom unionen.

Eventuella förändringar kommer även att påverka den årliga revisionen. Riksrevisionen har därför under året aktivt följt utvecklingen och lämnat remissyttranden för både revisions- och redovisningsområdet.

Granskningen håller hög kvalitet

Kvalitetssäkringen av den årliga revisionen följer av de krav som anges i ISSAI 1220 Kvalitetskontroll för revision av finansiella rapporter och ISSAI 40 Kvalitetskontroll för nationella revisionsorgan. En central del är den kvalitetssäkring som sker inom revisionsteamet, där mer erfarna medarbetare går igenom och godkänner mindre erfarna medarbetares dokumentation. Härutöver genomförs andra typer av kvalitetssäkringsåtgärder, såsom:

- årliga enkäter till de granskade myndigheterna
- kvalitetskontroll under pågående granskning för större revisionsobjekt
- bedömningar (second opinion) i mer komplicerade frågor
- kvalitetskontroll i efterhand av färdigställda revisionsakter.

Genomförda enkätundersökningar har visat ett fortsatt högt förtroende för den årliga revisionen. Varje år genomförs en enkätundersökning som omfattar cirka en tredjedel av myndigheterna. Årets enkät visade ett gott resultat. Flerparten av myndigheterna som svarade³, 93 procent (98 procent år 2011 och 85 procent år 2010), hade sammantaget en positiv bedömning av hur revisionen hade genomförts. Enkätresultaten är ett viktigt underlag för en kontinuerlig uppföljning och utveckling av kvaliteten i den årliga revisionen.

Riksrevisionen anlitar också externa bedömare för att gå igenom hur kvalitetssäkringssystemet tillämpas. En sådan genomgång sker under 2013 genom en s.k. peer review under ledning av det brittiska revisionsorganet. Denna förväntas vara väsentlig för pågående verksamhetsutveckling inom årlig revision. Både förberedelser och resultat syftar till att bidra till organisationens lärande och utveckling.

Löpande kvalitetskontroll under pågående granskning utgår fr.o.m. 2012 i första hand ifrån vilka myndigheter som är väsentliga vid granskningen av Årsredovisningen för staten (ÅRS). Denna kvalitetskontroll görs för tolv myndigheter.

För den årliga revisionen finns det ett internt kvalitetsråd som består av erfarna ansvariga revisorer. Rådet gör bedömningar i komplicerade frågor eller frågor av principiellt intresse. Bedömningarna publiceras på Riksrevisionens intranät. Dessutom genomför kvalitetsrådet årligen en intern kontroll av ett urval avslutade revisionsakter. Kontrollen utgår från fastställda kvalitetskriterier. Varje ansvarig revisors akter ska kontrolleras minst vart tredje år. Under 2012 kontrollerades elva ansvariga revisorer när det gäller revision av myndigheter och två förordnade revisorer när det gäller revision av bolag och stiftelser. Kvalitetskontrollen påvisade att revisionen i tolv av dessa bedömdes

³ En tredjedel (72 st) av myndigheterna tillfrågades. Av dem svarade 60 vilket motsvarar en svarsfrekvens på 83 procent (62 procent 2011 och 73 procent 2010). 56 av de myndigheter som svarade gjorde helt eller i huvudsak en samlad positiv bedömning.

i allt väsentligt vara utförd och dokumenterad i enlighet med kraven i ISSAI för finansiell revision. En revisionsakt bedömdes ha brister i dokumentationen.

Granskningen når hög verkningsgrad

En viktig del i den årliga revisionen är att följa upp att eventuella fel och brister som rapporterats i föregående års revisionsberättelse har åtgärdats. Uppföljningen avseende 2010 visade att åtgärder hade vidtagits av berörd myndighet eller föranlett en dialog mellan myndigheten och respektive departement.

Till följd av anpassningen till standarderna har termen *invändning* utgått från och med räkenskapsåret 2010. Termen *invändning* motsvaras istället av tre typer av modifierade revisionsberättelser. De modifierade revisionsberättelserna utgörs av *avstå från att uttala sig*, *uttalande med reservation* respektive *uttalande med avvikande mening*.⁴ I revisionsberättelserna för räkenskapsår 2011 lämnades två uttalanden med reservation samt två uttalande med avvikande mening. Riksrevisionen har inte avstått från att uttala sig vare sig 2010 eller 2011.

För de revisionsberättelser som lämnades 2011 går det ännu inte att bedöma om tidigare rapporterade brister kvarstår då granskningen av årsredovisningarna för 2012 ännu inte är slutförd.

Kostnader för den årliga revisionen verksamhetsåret 2012

TABELL 2 FÖRDELNING AV KOSTNADER MELLAN OLIKA TYPER AV GRANSKNINGSOBJEKT⁵ 2010 – 2012 (TKR)⁶

	2012	2011	2010
Stora myndigheter	66 818	59 080	54 813
Övriga myndigheter och andra organisationer	73 308	61 824	62 939
Bolag och stiftelser	1 244	1 971	3 253
Summa	141 370	122 876	121 005

Kostnaderna för den årliga revisionen har, som framgår ovan, ökat med cirka 18,5 miljoner kronor under 2012 i jämförelse med 2011. Merparten av ökningen, 14 miljoner kronor, förklaras av personalrelaterade kostnader och gemensamma kostnader. Kostnaderna för extern medverkan i granskningar har ökat med cirka 4 miljoner kronor. Extern medverkan avser här främst

⁴ Uttalande med reservation används när revisorn drar slutsatsen att det finns väsentliga fel men de inte är genomgripande eller om revisorn inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis men drar slutsatsen att möjliga fel inte är genomgripande. Uttalande med avvikande mening används om revisorn drar slutsatsen att det finns väsentliga fel som är genomgripande.

⁵ Med stora myndigheter avses de myndigheter som ska lämna särskild dokumentation enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 2 kap. 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Riksbanken.

⁶ Jämförelsebeloppen för åren 2011-2010 är ändrade jämfört med årsredovisningen 2011 till följd av en rättelse mellan verksamhetsgrenarna årlig revision och omvärldsriktad verksamhet.

olika insatser för granskning av hur främst stora myndigheters interna styrning och kontroll har fungerat under räkenskapsåret 2012. Här måste egen kompetens kompletteras med extern medverkan för att jämna ut arbetstoppar inom den årliga revisionens uppdrag. Under avsnittet Kompetens och personal redovisas utvecklingen närmare när det gäller anställda och användningen av extern kompetens i granskningsverksamheten.

TABELL 3 FÖRDELNING AV TIMMAR FÖR ANSTÄLLD PERSONAL MELLAN OLIKA TYPER AV GRANSKNINGSOBJEKT 2010 – 2012

	2012	2011	2010
Stora myndigheter	55 574	54 752	53 108
Övriga myndigheter och andra organisationer	65 344	60 949	62 511
Bolag och stiftelser	1 052	1 697	2 839
Summa	121 970	117 398	118 458

Som framgår ovan har antalet timmar för årlig revision fortsatt att öka såväl för stora myndigheter som för övriga myndigheter och organisationer. Andelen timmar som används för granskning av övriga myndigheter och organisationer har ökat något jämfört med 2011. Därutöver har konsultinsatser i ökad utsträckning använts för granskning av främst stora myndigheter och de bedömdes bidra till önskvärd kvalitet. Granskningen av statliga bolag och stiftelser genom av Riksrevisionen förordnande revisorer har fortsatt minskat. Utvecklingen ligger i linje med planeringen för anpassning till nya standarder och riksrevisorernas strategi för val av granskningsinriktning av statliga bolag och stiftelser.

Den övergång till finansiell revision enligt ISSAI som inleddes 2010 innebar i sig krav på en ökad resursinsats inom årlig revision. En jämförelse mellan den genomsnittliga tidsåtgången under perioden 2007 till 2009, dvs. före övergången till ISSAI och de senaste tre åren visar att ökningen har varit cirka 8 procent. Det ökade resursbehovet har varit förväntat och i enlighet med plan. Ökningen har delvis skett genom en ökad egen bemanning, men också som framgår av tabellen ovan genom en viss omfördelning av resurser för förordnanderevision och årlig revision av myndigheter.

Redovisning av prestationer

Den årliga revisionens arbete bedrivs under revisionsåret som sträcker sig från och med april till och med mars. Revisionsåret avslutas med en revisionsberättelse i mars avseende årsredovisningen för året innan. Antalet revisionsberättelser varierar över åren och beror på hur många myndigheter som ska lämna en årsredovisning och som enligt lagen om revision av statlig verksamhet ska granskas av Riksrevisionen. Därutöver lämnas revisorsrapport avseende delårsrapporter för de myndigheter som har krav på sig att lämna delårsrapport. Iakttagna brister rapporteras löpande till respektive myndighet. De brister som Riksrevisionen bedömer bör komma till ledningens kännedom rapporteras i en revisionsrapport. Antalet rapporter varierar betydligt mellan åren.

Under 2012 lämnades 246 revisionsberättelser för myndigheter och 5 revisionsberättelser för bolag där Riksrevisionen förordnat revisor. Av dessa revisionsberättelser avsåg 249 årsredovisningen för 2011, medan 2 avsåg årsredovisningen för en del av 2012 i samband med avveckling av myndigheten. Under 2012 lämnades 2 revisionsberättelser med reservation samt 2 revisionsberättelser med avvikande mening. För 2012 års delårsrapporter lämnades 58 revisorsrapporter över översiktlig granskning av delårsrapport.

TABELL 4 REVISIONSBERÄTTELSE AVLÄMNAD UNDER ÅR 2010–2012 (ANTAL)

	2012	2011	2010
Revisionsberättelser	251	258	282
Stora myndigheter	43	43	44
Övriga myndigheter och andra organisationer	203	207	209
Bolag och stiftelser	5	8	29
Varav modifierade revisionsberättelser	4	2	11

Som framgår har antalet myndigheter vars årsredovisningar granskas genom årlig revision minskat under perioden. Till stor del är detta en följd av att myndigheter slagits samman med bibehållen verksamhet. När det gäller statliga bolag och stiftelser får Riksrevisionen under vissa i lag angivna förutsättningar förordna revisor. Som framgår har Riksrevisionen under de senaste åren minskat antalet objekt där revisor förordnas. Riksrevisionens granskning av statliga bolag och stiftelser sker numera primärt genom effektivitetsrevision. Möjligheten att förordna revisor är ett komplement till denna granskning. Förordnanderevisionen används främst för förberedande granskning inför en effektivitetsrevision eller som ett verktyg för uppföljning av en utförd och avrapporterad granskning. Förordnanderevision bedrivs i regel inte parallellt med en pågående effektivitetsgranskning.

Avgifter för årlig revision

Enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska den årliga revisionen vara avgiftsbelagd. Inkomsterna redovisas mot inkomsttitel och disponeras således inte av Riksrevisionen. Avgifterna ska beräknas så att full kostnadstäckning uppnås och över tiden anpassas så att varken överskott eller underskott uppstår. Riksrevisionen gör årligen en översyn av avgifterna.

TABELL 5 SKILLNAD MELLAN AVGIFTSINTÄKTER OCH KOSTNADER INOM DEN
ÅRLIGA REVISIONEN 2010 – 2012 (TKR) ⁷

	2012	2011	2010
Avgiftsintäkter	125 166	120 168	120 692
Kostnader	141 370	122 876	121 005
Årets överskott/underskott (-)	-16 205	-2 707	-314

Under år 2012 har avgiftsintäkterna ökat med 5 miljoner kronor. Det förklaras av att antalet timmar avseende revision har ökat, vilket också kommenteras i anslutning till tabell 3 ovan. Taxorna för årlig revision har liksom föregående år lämnats oförändrade i syfte att minska det överskott som uppstått tidigare år, främst avseende åren 2007- 2008. Till följd av kostnadsökningarna inom verksamheten uppgår årets underskott till 16,2 miljoner kronor. Därav har det ackumulerade överskottet minskat och uppgår nu till 4,5 miljoner kronor.

⁷ Jämförelsebeloppen för åren 2011-2010 är ändrade jämfört med årsredovisningen 2011 till följd av en rättelse mellan verksamhetsgrenarna årlig revision och omvärldsriktad verksamhet.

Effektivitetsrevision

Mål

Effektivitetsrevision syftar till att genom granskning främja en sådan utveckling att staten med hänsyn till allmänna samhällsintressen får ett effektivt utbyte av sina insatser. Riksrevisionen har beslutat om nedanstående mål för granskningsverksamheten:

- att inriktningen är relevant och intressant
- att granskningen håller hög kvalitet
- att granskningen når hög verkningsgrad.

Resultat och bedömning

Sammanfattande bedömning

Den ändrade besluts- och hanteringsordningen i riksdagen för effektivitetsrevisionens rapporter har tillämpats fullt ut under 2012. Erfarenheter av den nya ordningen är i allt väsentligt goda. Under 2012 har två granskningsstrategier slutförts och nya har startats. Arbetet med att utveckla nya granskningsstrategier har inneburit att andelen resurser som används för förberedande insatser i form av omvärldsbevakning ligger på en fortsatt hög nivå. En relativt hög personalomsättning inom effektivitetsrevisionen har varit ett fortsatt problem. Nyanställda förutsätter mer kompetensutveckling och introduktion, vilket sammantaget har påverkat årets produktion.

Effektivitetsgranskningarna följer den inriktning av revisionen som riksrevisorerna har beslutat om och som meddelats till riksdagen genom granskningsplanen. Riksrevisionens bedömning är att rapporterna lever upp till de krav på inriktning och kvalitet som formulerats.

En utvärdering av genomförda effektivitetsgranskningar, en s.k. *cold review*, har liksom tidigare år genomförts i samarbete med Uppsala universitet. Årets utvärdering har utgått från tidigare erfarenheter och inriktades mer konkret på hur det faktiska granskningsarbetet bedrivits. Utvärderingen har varit ett värdefullt underlag för verksamhetsutvecklingen inom effektivitetsrevisionen och kunde också utnyttjas som underlag för beslutad anpassning av organisationen och formerna för intern kvalitetssäkring.

Riksrevisionen gör löpande en uppföljning av de granskade myndigheters och bolagens syn på de genomförda granskningarna. Svaren används för att följa upp och förbättra kvaliteten i granskningsarbetet. Genomförda enkäter avseende hur de granskade organisationerna uppfattar Riksrevisionen har visat på ett fortsatt gott resultat.

Riksrevisionen har i den årliga uppföljningsrapporten (se även kapitlet Omvärldsriktad verksamhet) redovisat sin uppföljning av åtgärder som vidtagits med anledning av genomförda granskningar. Årets uppföljning visade, i likhet med tidigare år, att Riksrevisionens granskning ger upphov till förbät-

ringar i den statliga verksamheten. De flesta granskningsrapporter som följs upp har medfört någon form av åtgärd. Mot denna bakgrund är det Riksrevisionens samlade bedömning att de tre målen för effektivitetsrevisionen har uppnåtts.

Måluppfyllelse

Inriktningen är relevant och intressant

En förutsättning för att granskningarna ska vara relevanta och intressanta är att de inriktas mot väsentliga områden där det finns en hög risk för ineffektivitet. Underlaget för riksrevisorernas beslut om granskningsinriktning och val av granskning kräver en väl fungerande omvärldsbevakning. Under 2012 har Riksrevisionens granskningar genomförts inom elva granskningsstrategier, varav två avslutades under året och två nya påbörjades. Dessa är

- Offentliga finanser
- Försvarets förmåga
- Hållbar utveckling – klimat
- Etablering och integration
- Staten på marknaden
- Statens insatser på skolområdet
- Statens insatser på hälso- och sjukvårdsområdet
- Statens roll i utbildningssystemet (avslutad 2012)
- Infrastruktur på nya villkor (avslutad 2012)
- Hållbara pensioner (påbörjad 2012)
- Medborgarna och förvaltningen (påbörjad 2012)

En strategi inrymmer flera granskningar för att kunna belysa centrala frågeställningar inom ett verksamhetsområde i olika perspektiv. Strategierna löper över flera år. Strategierna bedöms ge ett mervärde i förhållande till värdet av varje enskild granskning. Ambitionen är att redovisningen av detta mervärde sker i särskilda slutrapporter.

Genom det successiva bytet av strategier kan granskningsinriktningen löpande justeras med hänsyn till förändringar i omvärlden och därmed hållas långsiktigt relevant och intressant.

I Riksrevisionsutredningens slutbetänkande (2008/09:URF3) och i riksdagens behandling av riksdagsstyrelsens framställning med anledning av detta slutbetänkande fick frågan om effektivitetsrevisionens inriktning ett stort utrymme. Här lyftes fram att effektivitetsrevisionen i ökad utsträckning bör verka främjande för att underlätta det förändringsarbete för bättre hushållning, resursutnyttjande och ökad måluppfyllelse som granskningsresultaten ger anledning till. Den ambitionen ligger i linje med riksrevisorernas strategiska inriktning sedan 2008. Nedan redovisas Riksrevisionens bedömning av hur granskningar under perioden 2010 till 2012 kan klassificeras utifrån olika typer av effektivitetsrevision.

TABELL 6 ANTAL PUBLICERADE GRANSKNINGAR OCH FÖRDELNING MELLAN
OLIKA GRANSKNINGSINRIKTNINGAR 2010 – 2012

Granskning av	2012	2011	2010
Måluppfyllelse, resursutnyttjande och hushållning	18	17	14
Styrning och interna processer	7	11	10
Redovisning till regering och riksdag	2	2	2
Regelefterlevnad	0	0	0
Summa	27	30	26

Granskningar av måluppfyllelse avser förhållandet mellan mål och resultat. I granskningar av resursutnyttjande undersöks förhållandet mellan resurser och resultat, medan granskningar av hushållning avser kostnaderna i den granskade verksamheten. Som framgår av tabellen ovan har numera huvuddelen av granskningen en inriktning mot dessa tre typer av granskningar. År 2010 utgjorde dessa granskningar ca 54 procent av alla granskningar och år 2011 utgjorde de 57 procent. År 2012 utgjorde granskningar av måluppfyllelse, resursutnyttjande och hushållning 67 procent av alla granskningar. Antalet granskningar med dessa tre inriktningar har sålunda ökat.

I granskningsinriktningen styrning och interna processer ingår sådana granskningar som undersökt effektiviteten i de interna processerna hos dem som granskas. Detta är områden som har betydelse för såväl måluppfyllelse och resursutnyttjande som hushållning men där det är svårt att entydigt hänföra slutsatserna till något av dessa områden. Granskningar inriktade på redovisning till regeringen och riksdagen har varit vanliga inom strategin offentliga finanser och avser främst att bedöma kvaliteten i redovisningarna. Antalet sådana granskningar har minskat under de senaste åren. Att granska regelefterlevnad innebär att undersöka hur statliga aktörer följer lagar och regler utan en tydlig koppling till effektivitetsaspekter. Sådana granskningar genomfördes fram t.o.m. 2009, men har inte genomförts under de tre senaste åren. Det kan påpekas att många granskningar omfattar flera olika aspekter på effektivitet även om de har en tyngdpunkt mot en viss typ. Denna tyngdpunkt har utgjort grunden för klassificeringen.

Granskningen håller hög kvalitet

Riksrevisionens granskningsrapporter ska kännetecknas av en hög och jämn kvalitet. Varje granskningsrapport ska uppfylla ett antal internt formulerade kvalitetskriterier som följs upp i den interna kvalitetssäkringen. En del i kvalitetssäkringen är också den faktagranskning som genomförs för alla granskningar. Den granskade organisationen tar del av rapportutkast för att kunna korrigera eventuella sakfel samt ges möjlighet att lämna synpunkter på förslag till sammanfattning, slutsatser och rekommendationer. Förutom insatser under granskningens gång som syftar till att åstadkomma en jämn och hög kvalitet i kommande granskningsrapporter använder sig Riksrevisionen av flera sätt att i efterhand följa upp kvaliteten i granskningarna. Det syftar i sin tur till ett lärande och till att kvaliteten utvecklas långsiktigt. Ett exempel är

att Riksrevisionens vetenskapliga råd i några fall fått möjlighet att diskutera enskilda granskningar och granskningsstrategier och bidragit med värdefulla synpunkter.

Andra exempel gäller det samarbete som Riksrevisionen inledde 2009 med Uppsala universitet om att låta forskare bedöma kvaliteten i Riksrevisionens granskningsrapporter. Den sammantagna bilden av kvalitetsbedömningarna för 2009 och 2010 var att rapporterna är trovärdiga och lever upp till allmänt formulerade kvalitetskrav. Samtidigt fanns det i vissa avseenden potential för kvalitetsförbättringar. De rörde bland annat hur Riksrevisionen analyserar, belägger och drar slutsatser om orsakssamband. Den studie som presenterades under 2012, och som avser 2011 års rapporter, innehöll en mer fördjupad analys av bland annat granskningarnas upplägg, inriktning och metodval.

Ett tredje exempel är att Riksrevisionen under 2010 inledde ett uppföljande arbete visavi de myndigheter och bolag som varit föremål för granskningen. De granskade organisationerna får i en enkät ge sin syn på den publicerade rapporten, hur man upplevde att granskningen genomfördes och kommunicerades, projektgruppens kunskap om det granskade området samt formerna för faktagranskning av rapportutkast. De frågor som ställs i enkäten har formen av positiva påståenden där organisationen kan ge fyra olika svar: "instämmer helt", "instämmer i huvudsak", "instämmer till viss del" samt "instämmer inte". För de granskningar som publicerades 2012 och som ingick i undersökningen var bedömningen i 89 procent av de inkomna svaren att man helt eller i huvudsak instämde i påståendena. Ovanstående visar på en positiv syn på hur Riksrevisionen har genomfört och kommunicerat granskningarna. I enskilda fall framkom en något mindre positiv syn när det gäller projektgruppens inledande kunskap om det granskade området och värdet av rapportens rekommendationer. Resultatet bedöms vara tillfredsställande.

Granskningen når hög verkningsgrad

Målet om hög verkningsgrad innebär för effektivitetsrevisionen att de brister som Riksrevisionen uppmärksammar i sina rapporter också åtgärdas. Måluppfyllelsen följs sedan ett antal år tillbaka genom den årliga uppföljningsrapporten. Uppföljningsrapporten 2012 innehåller en djup uppföljning av 10 granskningsrapporter och en översiktlig uppföljning av ytterligare 61 granskningsrapporter. Uppföljningen visar att i så gott som samtliga fall har någon form av åtgärder vidtagits efter att rapporten har publicerats. De vidtagna åtgärderna är då oftast i linje med Riksrevisionens slutsatser och rekommendationer. Särskilt den djupa uppföljningen visar på sådana förändringar. Samtidigt är det viktigt att framhålla att åtgärder som genomförs även kan ha andra orsaker än Riksrevisionens granskningsrapporter.

Kostnader för effektivitetsrevisionen verksamhetsåret 2012

TABELL 7 KOSTNADER FÖR EFFEKTIVITETSREVISION 2010 – 2012 (TKR)

	2012	2011	2010
Omvärldsbevakning	31 757	24 788	21 746
Förstudier och huvudstudier	116 054	104 030	117 441
Efterarbete	4 671	4 341	7 332
Summa	152 482	133 158	146 520

Kostnaderna för effektivitetsrevisionen var under 2011 låg i förhållande till tidigare år och ökningen under 2012 jämfört med år 2010 är 6 miljoner kronor. Ökningen mellan år 2012 och 2011 uppgår till cirka 20 miljoner kronor. Personalrelaterade kostnader och gemensamma kostnader svarar för knappt 17 miljoner av förändringen. Kostnaderna för extern medverkan i granskningar har ökat med cirka 3 miljoner kronor. Extern medverkan avser dels olika former av expertis som Riksrevisionen inte har tillgång till dels olika typer av kostnader för produktion av rapporter. Under avsnittet Kompetens och personal redovisas närmare utvecklingen när det gäller anställda och användningen av extern kompetens i granskningsverksamheten.

TABELL 8 REDOVISADE TIMMAR FÖR ANSTÄLLD PERSONAL INOM EFFEKTIVITETSREVISION 2010 – 2012

	2012	2011	2010
Omvärldsbevakning	28 666	22 628	21 217
Förstudier och huvudstudier	101 754	96 745	115 902
Efterarbete	2 821	2 015	5 167
Summa	133 242	121 389	142 286

Omvärldsbevakningens andel av redovisade timmar för effektivitetsrevision har ökat under året. Omvärldsbevakningen påverkas av behovet att förnya beslutade granskningsstrategier. Som framgår ovan har två strategier avslutats under året och två nya påbörjats. Ett betydande arbete har under året lagts ner på den nya strategin Medborgaren och förvaltningen. En bidragande anledning till ökningen har också varit behovet att utveckla och i viss mån förnya inriktningen inom två av de nuvarande granskningsstrategierna: Offentliga finanser respektive Staten och vården.

Efterarbete, dvs olika aktiviteter som genomförs efter en publicering, ligger fortsatt på en relativt låg nivå som en konsekvens av den nya besluts- och hanteringsordningen för granskningsrapporter.

*Kostnader per granskningsrapport*TABELL 9 KOSTNADER FÖR FÖRSTUDIER OCH HUVUDSTUDIER SAMT STYCK-
KOSTNAD PER PUBLICERAD GRANSKNING 2010 – 2012 (TKR)

	2012	2011	2010
Upparbetade kostnader vid årets början	65 365	63 140	40 807
Årets kostnader	116 054	104 030	117 441
Upparbetade kostnader vid årets slut	54 435	65 365	63 140
Kostnad för under året avslutade granskningar	126 984	101 804	95 108
- Därav expedierade granskningar under året	117 854	101 148	87 762
- Därav förstudier och granskningar som ej resulterat i rapport	9 130	656	7 347
Antal expedierade granskningar	27	30	26
Styckkostnad för under året avslutade granskningar	4 703	3 393	3 658

Som framgår har styckekostnaden för under året publicerade granskningar ökat under året. En del av ökningen, cirka 0,3 miljoner kronor, beror på att kostnaden för förstudier och granskningar som inte resulterat i rapport har återgått till en mer normal nivå jämfört med tidigare år. De minskade styckekostnaderna under 2011 var i allt väsentligt resultatet av kraftigt minskade sådana kostnader jämfört med 2010. Den större delen av ökningen av styckekostnaden, 0,9 miljoner kronor, beror på ett ökat antal genomsnittliga timmar per granskning (se nedan) i kombination med ökad timkostnad.

TABELL 10 REDOVISADE TIMMAR FÖR FÖRSTUDIER OCH GRANSKNINGAR SAMT
GENOMSNISSLIG INSATS PER PUBLICERAD GRANSKNING 2010 – 2012

	2012	2011	2010
Upparbetade timmar vid årets början	59 585	61 920	33 029
Årets timmar	101 667	96 383	115 902
Upparbetade timmar vid årets slut	48 766	59 585	61 920
Timmar för under året avslutade granskningar	112 485	98 718	87 011
- Därav expedierade granskningar under året	103 634	97 916	80 820
- Därav förstudier och granskningar som ej resulterat i rapport	8 851	802	6 191
Antal expedierade granskningar	27	30	26
Snitt timmar för under året avslutade granskningar	4 166	3 291	3 347

Det genomsnittliga antalet timmar per publicerad granskning har ökat under 2012. En del av ökningen, cirka 300 timmar per granskning, förklaras av att förstudier och granskningar som avslutats utan publicerad rapport har ökat från den mycket låga nivån 2011. Behovet av ökad nedlagd tid i övrigt beror i stor utsträckning på valet av granskningar och behovet av analyser innan tillförlitliga slutsatser kan dras.

Internationellt utvecklingssamarbete

Mål

Målet för det internationella utvecklingssamarbetet är att det ska bidra till en god förvaltning i samarbetsländerna genom att stärka parlamentens kontrollmakt och de nationella revisionsorganens kapacitet och förmåga att bedriva revision. Arbetet ska ske i enlighet med Sveriges politik för global utveckling.

Varje enskilt samarbetsprojekt söker bidra till att stärka de nationella revisionsorganens kapacitet och förmåga att bedriva revision i enlighet med internationella standarder. Detta förutsätter såväl professionell utveckling inom effektivitetsrevision och finansiell revision som en utvecklad institutionell kapacitet, inklusive styrning, ledarskap och kommunikation. För att uthålligt kunna stärka parlamentens kontrollmakt fordras därtill att revisionsmyndigheten har en oberoende ställning och att parlamenten förmår ta till sig dess rapporter.

Måluppfyllelsen på en övergripande nivå påverkas således i väsentlig grad av de politiska och ekonomiska förutsättningarna i samarbetsländerna, liksom av agerandet från andra biståndsaktörer och olika intressenter i respektive land. Det enskilda projektet kan ansvara endast för att dess egna resultatmål uppnås. På årlig basis kan de myndighetsnära resultaten, prestationerna, redovisas. Dessa kan i sin tur bidra till måluppfyllelse på högre nivåer. Vart fjärde år tar Riksrevisionen fram en uppföljningsrapport där resultat och effekter redovisas mer utförligt.

Resultat och bedömning

Sammanfattande bedömning

Riksrevisionen bedriver internationellt utvecklingssamarbete i Afrika, Asien och Europa. Samarbetspartner är nationella revisionsorgan i Bosnien och Hercegovina, Georgien, Kambodja, Kenya, Kosovo, Moldavien, Tanzania samt den regionala organisationen för engelsktalande afrikanska länder AFROSAI-E. Samarbetena har i huvudsak bedrivits enligt plan trots politisk turbulens i några av samarbetsländerna. Aktivitetsnivån har varit hög. Stödinsatser inom effektivitetsrevision efterfrågas allt mer medan begreppet *Change management*⁸ har varit ett aktuellt ämne under årets diskussioner med samarbetspartnerna. Korttidsinsatserna tenderar att bli allt fler medan stöd i form av utlandsstationerad personal minskar.

⁸ Change management är ett strukturerat tillvägagångssätt för att uppnå förändring hos individer, team, organisationer och samhällen.

Måluppfyllelse per samarbetsprojekt

AFROSAI-E

Samarbete med AFROSAI-E, en regional organisation för engelsktalande afrikanska länder, sker genom AFROSAI-E:s exekutiva sekretariat i enlighet med en strategisk plan för perioden 2010-2014. Planen grundar sig på en modell för organisationsutveckling framställd av AFROSAI-E. Verksamheten har under året i huvudsak skett enligt plan. Riksrevisionen har anordnat utbildningar och bidragit till utvecklingen av riktlinjer för datainsamling inom ramen för effektivitetsrevision. Vidare har Riksrevisionens experter deltagit som kursledare i utbildning av kommunikations- och HR-expert, bidragit till en översyn av en kvalitetssäkringshandbok samt medverkat i sex kvalitetsuppföljningar på några revisionsmyndigheter i Afrika. Med anledning av identifierade behov av fortsatt stöd kom Riksrevisionen och AFROSAI-E överens om att förlänga samarbetet till och med december 2014.

Bosnien och Hercegovina

Samarbetet med de fyra revisionsmyndigheterna i Bosnien och Hercegovina har under året innehållit kapacitetshöjande insatser inom effektivitetsrevision och, i mindre utsträckning, finansiell revision. Aktiviteter har i huvudsak genomförts i enlighet med den årliga planen. Löpande stöd i revisionsarbetet till team, operativa chefer och myndighetens ledningar har fortsatt. Fortsatta diskussioner har förts med lokala universitet i syfte att etablera ett partnerskap för kursverksamhet, utbytestjänstgöring, m.m. Personalens förmåga till kritiskt tänkande och horisontell kommunikation har, enligt vår bedömning, utvecklats genom utbildningsinsatser från en svensk-bosnisk konsult. De förväntade resultat som inte uppnåtts kan främst förklaras av en fortsatt turbulent politisk situation i landet. I syfte att identifiera existerande problemområden eller risker som på sikt skulle kunna äventyra hittills uppnådda resultat inom finansiell revision har aktiviteter i form av riskanalyser genomförts som en input för ett fortsatt samarbete. Samtidigt har Support for Improvement in Governance and Management (SIGMA) genomfört en extern utvärdering av alla fyra revisionsmyndigheter på uppdrag av revisionsmyndigheterna själva. Utvärderarens slutsats är att revisionsmyndigheterna har kommit långt sedan den första *peer review* år 2005 men att det fortfarande finns områden som behöver utvecklas. Riksrevisionen och de fyra revisionsorgan kom överens om att förlänga samarbetet inom effektivitetsrevision och finansiell revision till och med december 2014.

Georgien

Samarbetet med State Audit Office of Georgia har under 2012 i huvudsak skett enligt plan. Samarbetet har under året bidragit till två nästan färdiga effektivitetsrevisionsrapporter om etablering av internrevisionsfunktion inom statliga myndigheter respektive regeringens och myndigheternas tillämpning av HIV-bekämpningsprogrammet. En utvärdering av samarbetet har genomförts under hösten och resultatet har avrapporterats i början av december

2012. Utvärderingen pekar på såväl uppnådda resultat som områden som behöver utvecklas. Utvärderingsrapporten har antagits av samarbetsparterna som är överens om att utvärderingens iakttagelser och rekommendationer ska beaktas när ett nytt projektdokument tas fram. För detta ändamål har parterna kommit överens om att förlänga det nuvarande samarbetsavtalet till slutet av december 2013.

Kambodja

Samarbetet med National Audit Authority of Cambodia (NAA) som fokuserar på utveckling av NAA:s institutionella och professionella kapacitet att bedriva finansiell revision enligt internationella standarder har präglats av vissa svårigheter. NAA:s nya högsta ledning behövde mera tid för att sätta sig in i överenskommelsen mellan Riksrevisionen och NAA:s föregående högsta ledning. Under året har aktiviteter genomförts i syfte att handleda pilotteam samt ta fram underlag för NAA:s högsta ledning inför beslut om en ny manual för finansiell revision. Vidare har en överenskommelse nåtts 2012 om ramen för samarbetet i allmänhet och fokusområden 2013 i synnerhet.

Kenya

Samarbetet med Kenya National Audit Office (KENAO) har fokuserat på kapacitetshöjande insatser inom effektivitetsrevision och finansiell revision samt lednings-, HR- och kommunikationsfrågor. Under året har KENAO arbetat med revisionsmyndighetens strategiska plan vilket delvis har varit begränsande för samarbetet. Inom finansiell revision har Riksrevisionens utvecklingsstöd rört implementering av nya internationella standarder, införande av mjukvaruprogram för revision samt kapacitetsuppbyggnad för genomförande av IT-revision. Inom effektivitetsrevision har sju granskningsrapporter analyserats i syfte att tillsammans med KENAO formulera utvecklingsmöjligheter och en lämplig utformning av ett fortsatt samarbete. Därtill har Riksrevisionen genomfört seminarier om utveckling av effektivitetsrevision utifrån ett internationellt perspektiv samt utbildning i hur revisionsmyndigheten kan arbeta utifrån internationella standarder. Arbetet inom HR, kommunikation och förändringsledning har resulterat i en genomgripande behovsanalys och planerade aktiviteter inom vart och ett av områdena.

Kosovo

Insatser inom samarbetet med Kosovos revisionsmyndighet, Office of the Auditor General (OAGK), har bedrivits i två delprojekt: effektivitetsrevision och finansiell revision. Huvuddelen av insatserna har bestått i att vägleda chefer och projektgrupper i det praktiska revisionsarbetet. Introduktionen av en problemorienterad ansats inom effektivitetsrevision har inneburit en utmaning som lett till längre projekt samtidigt som kvaliteten i revisionsrapporterna har ökat. Riksrevisionen har även assisterat OAGK med att utveckla institutionella processer för bland annat rekrytering av effektivitetsrevisorer och certifieringsprogram för finansiella revisorer. Under andra halvåret har Riksrevisionens insatser inom finansiell revision stegvis avvecklats. Riksrevision-

en och OAGK kom under hösten överens om att förlänga samarbetet inom effektivitetsrevision till och med december 2015.

Moldavien

Samarbetet med Court of Accounts (CoA) har fokuserat på revisionsorganets institutionella utveckling inom ramen för finansiell revision. Verksamheten har i huvudsak skett enligt plan. Under året har utbildningar och workshops för både revisorer och ledning genomförts. Arbete med tidredovisning, som ett planeringsinstrument för ledningen fortsatte under 2012. Vidare har ledningen för CoA varit en viktig målgrupp där utveckling av de olika processerna för kvalitet enligt internationella standarder (ISSAI) har varit i fokus. Riksrevisionen har även bidragit i CoA:s arbete med ett kompetensutvecklingsprogram. Enligt en gapanalys som genomfördes på Riksrevisionens uppdrag av SIPU International har Riksrevisionens stöd varit mycket uppskattat och bedöms av både CoA och dess intressenter starkt ha bidragit till CoA:s utveckling. Rapporten pekar på att det finns en betydande efterfrågan och ett behov inom CoA på fortsatt stöd från Riksrevisionen. Ett konsultföretag har på Riksrevisionens uppdrag också gjort en extern utvärdering av i vilken utsträckning projektet bidragit till måluppfyllelse och förväntat resultat. Utvärderarens bedömning är att Riksrevisionens insatser har medfört resultat och bidragit till utvecklingen av CoA samt att målen i tillfredsställande grad har uppfyllts men också att mycket arbete återstår. Med detta som en bidragande faktor kom Riksrevisionen och CoA överens om ett fortsatt samarbete till och med december 2015.

Tanzania

Samarbetet med The National Audit office of Tanzania (NAOT) har fokuserat på effektivitetsrevision, IT- och finansiell revision. Inom ramen för effektivitetsrevision har tre rapporter om skatteuppbörd, vattendistribution och trafik-säkerhet presenterats i det tanzaniska parlamentet. Arbete med att ta fram standarder för effektivitetsrevision har påbörjats. Parlamentets revisionsutskott genomförde utfrågningar av ansvariga tjänstemän på basis av nio effektivitetsrapporter. Rapporterna har rönt stor uppmärksamhet i parlamentets revisionskommittéer och i medier. Utbildningen inom IT-revision har fortsatt under året och riktats mot en mindre grupp revisorer vilka har producerat NAOT:s första IT-revisionsrapport. En handlingsplan har tagits fram för de insatser som behövs framöver i syfte att ytterligare höja kompetensen i IT-revision. Inom ramen för finansiell revision har genomförda utbildningsinsatser haft fokus på revisionsmetodik och användningen av det tidigare implementerade revisionsverktyget. Den tidigare framtagna stödplanen har följts upp löpande under året. AFROSAI-E och Riksrevisionens långtidsrådgivare har genomfört utvärderingar av hur revisionsmetodiken i den nya manualen tillämpas inom NAOT. Framsteg kan konstateras men det kvarstår brister i dokumentation och kvalitetskontroll. Under året har en extern utvärdering gjorts i syfte att analysera hållbarheten i de resultat som hittills uppnåtts i projektet. Utvärderingen visar att såväl kvaliteten som bredden i NAOT:s

revisionsverksamhet har förbättrats påtagligt. Den visar också att målen för NAODP till stor del har uppnåtts men fortsatt stöd bedöms nödvändigt för långsiktig hållbarhet. Inte minst i ljuset av den ökade arbetsbörda som följer av att NAOT utsetts till FN-revisor på sex år fr.o.m. juli 2012, var den allmänna meningen att NAOT är i behov av fortsatt stöd. Riksrevisionen och NAOT kom överens om att förlänga samarbetet till och med december 2015.

Övriga projekt

I syfte att uppnå en verksamhet som motsvarar riksdagens uppdrag vad gäller omfattning och inriktning sker löpande arbete med att se över projektportföljen. Under våren inkom Office of the Auditor General of Uganda (OAGU) med en begäran om institutionell kapacitetsutveckling inom revisionsområdet. Riksrevisionens studier av förutsättningarna för ett gemensamt utvecklingsprojekt resulterade i undertecknandet av ett *letter of intent*. Under året har kontakt etablerats med det palestinska nationella revisionsorganet i syfte att undersöka förutsättningarna för ett framtida samarbete.

Kvalitetshöjande åtgärder

Arbetet med metod- och kvalitetsutveckling är ett viktigt inslag i den löpande verksamheten. Under våren genomfördes en tvådagarskonferens för de medarbetare som medverkar i det internationella utvecklingssamarbetet. Aktuella teman var Riksrevisionens roll i en större kontext, bland andra givare och inom den internationella SAI-familjen, kulturella aspekter, konsultrollen samt aktuella frågor inom revisionen. Cirka 70 personer deltog. För att underlätta för Riksrevisionens experter att arbeta med förändringsprocesser och att ta hänsyn till de individuella och organisatoriska aspekterna av att införa nya standarder och arbetsmetoder, har ett stödmaterial tagits fram, *The Leadership and Management handbook*. Handboken består av sex häften samt ett häfte med praktiska verktyg och mallar. Handboken lanserades under ett seminarium i november 2012.

*Kostnader för internationellt utvecklingssamarbete*TABELL 11 KOSTNADER⁹ FÖR DET INTERNATIONELLA UTVECKLINGSSAMARBETET 2010 – 2012 (TKR) SAMT UPPGIFTER OM NÄR DEN NUVARANDE PROJEKTFASEN AVSLUTAS

	2012	2011	2010	Avslut
AFROSAI-E	13 000	13 178	11 508	2012-12-31
Bosnien	3 174	2 572	3 258	2012-12-31
Georgien	3 386	4 152	3 576	2012-12-31
Kambodja	1 467	1 919	0	2013-12-31
Kenya	3 170	1 782	0	2013-12-31
Kosovo	2 603	1 994	0	2015-12-31
Moldavien	3 839	3 285	4 354	2012-12-31
Tanzania	6 245	6 971	8 782	2012-12-31
Övriga projekt	4 743	4 066	5 729	
Summa	41 627	39 918	37 207	

TABELL 12 REDOVISADE TIMMAR FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE 2010 – 2012

	2012	2011	2010
Summa	28 790	27 785	24 064

Inriktningen av det internationella utvecklingssamarbetet ska beslutas av Riksrevisionen efter samråd med Sida i enlighet med ett tillägg till 22 § lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen. Det årliga samrådet 2012 med Sida ägde rum den 4 december. Därtill sker ett löpande informationsutbyte kring de enskilda projekten med såväl Sida som UD.

Gemensamma kostnader i utvecklingssamarbetet

Det internationella utvecklingssamarbetet bär gemensamma kostnader enligt samma modell¹⁰ som Riksrevisionen i övrigt för att uppnå en ändamålsenlig fördelning av myndighetsgemensamma kostnader.

De gemensamma kostnaderna inom utvecklingssamarbetet består av myndighetsgemensamma och enhetsgemensamma kostnader samt indirekta kostnader för inlånad personal.

⁹ Verksamhetens kostnader inklusive transfereringar.

¹⁰ Se avsnittet Tillämpade redovisningsprinciper i kapitlet Tilläggsupplysningar och noter för beskrivning av modellen.

TABELL 13 DE GEMENSAMMA KOSTNADERNAS DEL AV ANSLAGSBELASTNINGEN
FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE 2010 – 2012 (TKR)

	2012	2011	2010
Budgeterad anslagsbelastning	41 200	41 200	41 200
Anslagsbelastning	41 931	40 317	37 281
<i>varav gemensamma kostnader</i>	<i>12 299</i>	<i>12 072</i>	<i>11 015</i>

De gemensamma kostnadernas andel av anslagsbelastningen ligger i stort sett kvar på samma nivå som föregående år. Minskningen (från 29,9 procent år 2011 till 29,3 procent år 2012) förklaras av att andelen enhetsgemensamma timmar inom verksamhetsgrenen har minskat och den operativa tiden har ökat.

Omvärldsriktad verksamhet

Mål

Den omvärldsriktade verksamheten syftar till att öka kunskapen om och intresset för revisionens roll och resultat, och att bidra till revisionens utveckling i Sverige och internationellt. Verksamhetsgrenen omfattar de instruktionsenliga uppgifter som Riksrevisionen har i rollen som nationellt revisionsorgan. Som sådant företräder Riksrevisionen den statliga revisionen i olika sammanhang i utvecklingen av revisionens profession, uppgifter och roll i samhället. Målet för verksamhetsgrenen är att befästa och främja revisionens roll, nationellt och internationellt samt att öka genomslaget för Riksrevisionens verksamhet.

Resultat och bedömning

Sammanfattande bedömning

Nationellt har kontakterna med riksdagen ökat sedan införandet av de nya rapporteringsformerna 2011, som nu har etablerats. Det handlar främst om föredragningar av aktuella granskningar men även genom att Riksrevisionen informerat om verksamheten. Riksrevisorernas årliga rapport, Riksrevisionens uppföljningsrapport, granskningsplan och remisser har genomförts enligt plan. Riksrevisionens bedömning är att de olika aktiviteterna inom den omvärldsriktade verksamheten har bidragit till öka kunskapen i omvärlden om revisionens roll och resultat. Bedömningen är också att det ökat förutsättningarna för genomslag för Riksrevisionens verksamhet.

Internationell omvärldsriktad verksamhet

Internationell revision, samverkan och kontakter

Riksrevisionen deltar som nationellt revisionsorgan i internationellt samarbete. Myndigheten är medlem i INTOSAI och andra multilaterala nätverk och organisationer inom revisionsområdet. Inom EU deltar Riksrevisionen i EU:s kontaktkommitté och några av dess arbetsgrupper.

Under året har EU tagit fram ett antal förslag för att hantera den ekonomiska krisen och förebygga nya kriser. Flera av förslagen berör de högre revisionsorganen i EU och som ett resultat har den internationella omvärldsriktade verksamheten i större utsträckning än tidigare fokuserat på frågor rörande mandat och roll för nationella revisionsorgan bland annat inom ramen för EU:s kontaktkommitté. EU:s kontaktkommitté antog vid sitt möte i oktober en resolution där man pekade på det revisionsunderskott som uppstår om den föreslagna bankunionen blir verklighet. Om Sverige går med i bankunionen kommer Riksrevisionens granskningsbara utrymme att minska utan att Europeiska revisionsrättens granskningsmandat ökar i motsvarande grad.

Riksrevisionen har uppmärksammat detta i såväl granskningsplan som i möte med parlamentariska rådet.

Även inom INTOSAI har revisionsorganens roll behandlats, främst i arbetsgruppen för värdet och nyttan av högre revisionsorgan, där en ny standard har utvecklats för att förtydliga revisionsorganens ansvar gentemot medborgarna.

Riksrevisionen stod i maj värd för den internationella arbetsgruppen *Global Working Group* som samlade 15 riksrevisorerna. Vid mötet diskuterades standarder för revision och redovisning samt revisionsorganens relation till parlament och medborgare. Riksrevisionen stod även värd för det nordiska riksrevisorsmötet där det huvudsakliga diskussionsämnet var "Värdet av offentlig revision". Därutöver diskuterades och beslutades delvis nya former för det nordiska samarbetet.

Den utredning om INTOSAI:s roll i aktuella globala utmaningar som INTOSAI:s styrelse tillsatte 2011 på initiativ av de nordiska riksrevisorerna har nu resulterat i beslut att etablera en särskild arbetsgrupp för dessa frågor.

Riksrevisionen har deltagit i ett antal internationella kommittéer och arbetsgrupper, bland annat i syfte ta del av metoder och erfarenheter som kan användas i den egna granskningsverksamheten och för att bidra med egna kunskaper och erfarenheter.

Under 2012 deltog Riksrevisionen i peer review av Islands och Finlands nationella revisionsorgan. Dessutom har Riksrevisionen, tillsammans med de nationella revisionsorganen i Tyskland och Frankrike, påbörjat en peer review av Europeiska revisionsrätten, som avslutas 2013. Under året har Riksrevisionen mottagit åtta besök från främst revisionsorgan, parlament och regeringar. Vidare har Riksrevisionen besvarat mer än 40 enkäter och frågor från andra länders revisionsorgan. Under 2012 har Europeiska revisionsrätten genomfört fyra granskningsbesök i Sverige. Riksrevisionen samarbetar i enlighet med Lissabonfördraget med Europeiska revisionsrätten och medverkar med observatörer vid dess granskningsbesök i Sverige. Riksrevisionen har granskat fem nordiska institutioner i enlighet med den så kallade domicillandsprincipen.

Financial Audit Subcommittee

Riksrevisionen är ordförande i INTOSAI Financial Audit Subcommittee (FAS). Uppdraget, som Riksrevisionen haft sedan 2005, är att leda arbetet med att utveckla internationella riktlinjer för finansiell revision inom offentlig verksamhet. Utvecklingsarbetet sker i samarbete med den privata sektorns standardsättande organ, International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), som är knutet till International Federation of Accountants (IFAC). För att genomföra åtagandet som ordförande har Riksrevisionen ett sekretariat som leder samordningen och det praktiska utvecklingsarbetet. Riksrevisionens överdirektör är ledamot av IAASB till och med 2012. För perioden 2013 till 2015 har FAS projektdirektör utsetts till ny ledamot.

Efter att FAS riktlinjer antogs av INTOSAI:s kongress 2010, har arbetet inriktats mot att skapa medvetenhet om riktlinjerna och att bidra till implementering av riktlinjerna i INTOSAI:s medlemsländer. Under 2012 har arbetet innefattat slutförande av en revidering av andra standarder inom INTOSAI som inte har ansetts vara konsistenta med de nya riktlinjerna. Dessutom pågår ett utvecklingsarbete inom IAASB, där även FAS medverkat för att bevaka och tillförsäkra den offentliga sektorns behov. Arbetets inriktning följer den arbetsplan som fastställts av relevant kommitté inom INTOSAI.

Riksrevisionen har under 2012 meddelat INTOSAI att Riksrevisionens ordförandeskap i FAS kommer att avslutas i och med kongressen 2013. Det innebär att en lång period av ett intensivt utvecklingsarbete under Riksrevisionens ledarskap avslutas. Riksrevisionen anser att grunden för stabila och hållbara standarder för finansiell revision för offentlig sektor har lagts på ett framgångsrikt sätt.

Nationell omvärldsriktad verksamhet

Den nationella delen av denna verksamhetsgren omfattar externa kontakter och seminarier. Dessutom ingår vissa instruktionsenliga uppgifter: riksrevisorernas årliga rapport, granskningsplanen, uppföljningsrapporten samt remisshantering.

Externa kontakter och seminarier

Att öka kunskapen om Riksrevisionens roll och verksamhet är viktigt för måluppfyllelsen. Under året har Riksrevisionen, utöver kontakter med anledning av enskilda granskningar, träffat statsråd och myndighetsledning för att utbyta information och bygga relationer. Riksrevisor Claes Norgren genomförde ett besök i syftet att dels informera intressenter om Riksrevisionen och aktuella granskningar, dels diskutera frågor som är aktuella i Västra Götalandsregionen.

För fjärde året arrangerades Riksrevisionsdagen, en halvdagskonferens för myndighetschefer, högre tjänstemän inom statsförvaltningen och politiker, för att diskutera aktuella och viktiga frågor. I år var temat *Staten i en bångstyrig värld*.

Under Almedalsveckan arrangerade Riksrevisionen ett seminarium under rubriken *Hur får vi mer utsläppsminskningar för pengarna? Ett seminarium om transparens och effektivitet i klimatpolitiken*. Dessutom medverkade riksrevisorerna som paneldeltagare i några andra sammanhang.

Riksrevisionen deltog för första gången i mässan Bok & Bibliotek i Göteborg. Det är en arena som är välbesökt av våra viktiga målgrupper. I vår monter samtalade vår personal (revisorer och en riksrevisor) med många om Riksrevisionens roll och verksamhet. Utöver det har riksrevisorerna medverkat i ett flertal övriga externa seminarier.

Instruktionenliga uppgifter

I Riksrevisorernas årliga rapport presenterades de viktigaste iakttagelserna från det senaste årets granskningar inom effektivitetsrevisionen och den årliga revisionen. Ett avsnitt i rapporten behandlade hur den internationella finans- och statsskuldskrisen påverkat kraven på offentlig redovisning och revision. Vidare behandlades de skrivelser som regeringen lämnar till riksdagen med anledning av effektivitetsrevisionens granskningsrapporter samt myndigheternas beskrivningar av arbetet med intern styrning och kontroll.

I uppföljningsrapport 2012 redovisades en djup uppföljning av tio äldre granskningsrapporter från effektivitetsrevisionen och en översiktlig uppföljning av 61 nyare granskningsrapporter. Uppföljningen visade att i stort sett samtliga rapporter har medfört någon form av åtgärd som oftast ligger i linje med Riksrevisionens slutsatser och rekommendationer. När det gäller den årliga revisionen visade uppföljningen att de myndigheter som fått en revisionsberättelse med reservation respektive avvikande mening vidtagit relevanta åtgärder för att komma till rätta med problemen. Uppföljningsrapporten innehöll också ett avsnitt om riksdagens behandling av Riksrevisionens styrelsens sista framställningar och redogörelser. Därmed är den tidigare behandlingsordningen när det gäller Riskrevisionens granskningsrapporter över effektivitetsrevision slutbehandlad i uppföljningsrapporten.

Riksrevisionens granskningsplan överlämnas sedan 2011 till riksdagen under hösten och är därmed anpassad till riksdagsåret. Granskningsplanen 2012/2013 innehåller en beskrivning av övergripande omvärldsförändringar som kan komma att påverka granskningens närmare inriktning. Vidare innehåller planen en redovisning av de utgångspunkter för granskningen som ges av revisionslagen och den omvärldsanalys som genomförs inom granskningsverksamheten och som utgör en utgångspunkt för val av granskningsstrategier och granskningar. Riksrevisionen får genom sin granskning och som företrädare för den statliga revisionen kunskap inom en rad olika områden till exempel i frågor om styrning och revision. Under 2012 lämnades 15 remissyttranden, bland annat över Ekonomistyrningsverkets förslag till nya föreskrifter och allmänna råd inför 2013 och över ett betänkande om upphandlingsstödet framtid.

Kostnader för omvärldsriktad verksamhet

TABELL 14 KOSTNADER OCH INTÄKTER FÖR OMVÄRLDSRIKTAD VERKSAMHET OCH FÖR INTERNATIONELL UPPDRAGSVERKSAMHET 2010 – 2012 (TKR) ¹¹

	2012		2011		2010	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter
Omvärldsriktad verksamhet	28 197	877	29 977	995	28 994	1 034
<i>Internationell omvärldsriktad verksamhet</i>	19 095	864	20 688	990	19 115	1 032
Internationell revision, samverkan o kontakter	14 435	26	16 197	252	12 956	130
Financial Audit Guidelines Subcttee	4 660	837	4 490	738	6 159	902
<i>Nationell omvärldsriktad verksamhet</i>	9 102	13	9 289	4	9 880	2
Instruktionsenliga uppgifter	3 964	0	4 451	0	5 419	0
Externa kontakter	4 038	0	3 337	0	3 495	0
Seminarier	1 100	13	1 502	4	966	2
Internationell uppdragsverksamhet	276	125	167	59	110	105
Summa	28 473	1 001	30 144	1 053	29 105	1 139

TABELL 15 TIMMAR FÖR OMVÄRLDSRIKTAD VERKSAMHET OCH FÖR INTERNATIONELL UPPDRAGSVERKSAMHET 2010 – 2012

	2012	2011	2010
Omvärldsriktad verksamhet	21 974	24 890	24 811
<i>Internationell omvärldsriktad verksamhet</i>	14 480	17 092	17 137
Internationell revision, samverkan o kontakter	11 035	13 205	11 526
Financial Audit Guidelines Subcttee	3 446	3 887	5 610
<i>Nationell omvärldsriktad verksamhet</i>	7 494	7 798	7 674
Instruktionsenliga uppgifter	4 296	4 665	5 163
Externa kontakter	2 526	2 117	1 693
Seminarier	672	1 016	818
Internationell uppdragsverksamhet	252	164	100
Summa	22 226	25 054	24 911

Kostnaderna för internationell omvärldsriktad verksamhet har minskat under året och det avser främst internationell revision, samverkan och kontakter. Ökningen mellan år 2010 och år 2011 förklaras av medverkan i ett antal peer review samt att Riksrevisionen stått värd för ett internationellt möte inom EUROSAI. Under år 2012 har arbetet inom dessa områden minskat i omfattning, bl.a. minskat deltagandet i gruppen Working Group on Environmental Audit samt i kongressen. Detta, tillsammans med minskade kostnader för kontakter med andra revisionsorgan, förklarar skillnaden jämfört med föregående år. Aktivitetsnivån och kostnaderna som kan hänföras till deltagande inom INTOSAI har dock ökat jämfört med föregående år.

Inom den nationella delen har kostnaderna för instruktionsenliga uppgifter och seminariet minskat något medan kostnaden för externa kontakter har ökat. Seminarieverksamheten är till viss del beroende av vilka evenemang

¹¹ Jämförelsebeloppen för åren 2011 - 2010 avseende kostnaderna är ändrade jämfört med årsredovisningen 2011 till följd av en rättelse mellan verksamhetsgrenarna årlig revision och omvärldsriktad verksamhet.

som anordnas under året. Förra året deltog Riksrevisionen på Bok- och biblioteksmässan, i Almedalen och på Riksrevisionsdagen.

Avgiftsfinansierad internationell uppdragsverksamhet

Den internationella uppdragsverksamheten har under året avsett revision av verksamheten inom Östersjöstaternas råd (Council of Baltic Sea States) och ett uppdrag i Montenegro som syftar till att introducera effektivitetsrevision och att stimulera samverkan inom effektivitetsrevisionen med andra revisionsorgan i regionen.

TABELL 16 INTÄKTER OCH KOSTNADER FÖR AVGIFTSFINANSIERAD INTERNATIONELL UPPDRAGSVERKSAMHET 2010 – 2012 (TKR¹²)

	2012	2011	2010
Intäkter	125	59	105
Kostnader	276	167	110
Summa	-151	-108	-5

¹² Jämförelsebeloppen för åren 2011 - 2010 avseende kostnaderna och resultatet är ändrade jämfört med årsredovisningen 2011 till följd av en rättelse mellan verksamhetsgrenarna årlig revision och omvärldsriktad verksamhet.

Parlamentariska rådet

Enligt riksdagsordningen ska riksdagen för varje valperiod välja ett parlamentariskt råd som ska bestå av en riksdagsledamot från varje partigrupp. Inga suppleanter ska finnas.

Riksrevisionens parlamentariska råd har under året följt granskningsverksamheten i enlighet med regelverket. Rådet har fått en redogörelse för förslaget till budget för Riksrevisionen av riksrevisorerna med administrativt ansvar. Vidare har information lämnats om Riksrevisionens årsredovisning för 2011, Riksrevisorernas årliga rapport, granskningsplanen 2012/2013, resultatet av medarbetarundersökningen och om det internationella utvecklingssamarbetet.

Riksrevisorerna har också löpande redovisat arbetet i de viktigaste granskningarna och hur granskningsplanen följs. Rådet har haft fem sammanträden under året.

Det parlamentariska rådet har under 2012 bestått av följande ledamöter:

Emma Henriksson (KD), ordförande

Billy Gustafsson (S), vice ordförande

Elisabeth Svantesson (M), ersattes av Göran Pettersson (M), fr.o.m. 1/9- 2012

Ulf Holm (MP)

Gunnar Andréén (FP)

Anders W Jonsson (C)

David Lång (SD)

Jacob Johnson (V)

Vetenskapliga rådet

Det vetenskapliga rådet är ett rådgivande organ till riksrevisorerna i första hand när det gäller metodfrågor och strategiska frågor. Frågor som tagits upp under 2012 har bland annat rört Riksrevisionens granskningsplan och den omvärldsanalys som presenterats i denna samt den kvalitetsbedömning som Uppsala universitet genomfört av effektivitetsrevisionens rapporter och processer. De skriftliga underlag som tas fram till rådets möten samt minnesanteckningar finns tillgängliga på Riksrevisionens intranät.

Rådet har under året haft två möten och Riksrevisionen har i likhet med tidigare år haft stort utbyte av det vetenskapliga rådets arbete.

Det vetenskapliga rådet har under 2012 bestått av följande ledamöter:

Fredrik Andersson, professor, Lunds universitet

Claes Bergström, professor, Handelshögskolan, Stockholm

Thomas Bull, professor, Uppsala universitet

Margareta Hallberg, professor, Göteborgs universitet

Daniel Tarschys, professor emeritus, Stockholms universitet

Wiweka Warnling-Nerep, professor, Stockholms universitet

Kompetens och personal

I detta kapitel redovisas de åtgärder som vidtagits för att säkerställa att det finns god kompetens för att nå verksamhetens mål och utföra Riksrevisionens uppdrag. Riksrevisorerna har med stöd av väsentlighetskriteriet¹³ valt att liksom regeringens myndigheter redovisa kompetensförsörjning enligt 3 kap. 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Dessutom redovisas här personalstatistik, sjukfrånvaro, arbetsmiljö och åtgärder för att förebygga ohälsa.

Sammanfattande bedömning

Riksrevisionen strävar efter att vara en attraktiv arbetsplats för att säkerställa kompetensförsörjningen. Under 2012 har Riksrevisionen prioriterat vidareutbildning inom professioner, ledarutveckling, lönebildning och genomfört en medarbetarundersökning. Personalomsättningen har ökat till 12 procent och Riksrevisionen har fått 54 nya medarbetare, vilket är mer än dubbelt så många som föregående år. Ökningen i sjukfrånvaron, från 1,6 procent till 2,2 procent, förklaras av ett ökat sjuktal inom årlig revision. Riksrevisionen bedömer att kompetensläget är tillfredsställande men anser att arbetsbelastningen inom årlig revision är oroväckande.

Kompetens

Nedan beskrivs de åtgärder som vidtagits för att säkerställa myndighetens kompetens. Åtgärderna bedöms ha förbättrat myndighetens möjlighet att attrahera, rekrytera och behålla rätt kompetens för att genomföra sitt uppdrag och uppnå de mål som ställts.

Kompetens- och ledarskapsförsörjning

Rätt kompetenssammansättning är nödvändig för en effektiv och god användning av myndighetens resurser. En långsiktig kompetensplanering har därför pågått inom granskningsverksamheten under året.

Ett gott ledarskap är en av framgångsfaktorerna i en organisation och ledarförsörjning kräver då både strategiskt och systematiskt arbete. I enlighet med den 2011 fastställda ledarförsörjningsstrategin har ledarutvecklingsprogrammet fortsatt med värdegrund i ledarskapet, utarbetande av medarbetar-policy samt kommunikation. Med anledning av vakanser har två chefstjänster tillsatts under året och ytterligare två chefsrekryteringar påbörjats. Översyn av den nuvarande metoden för karriärplanering har påbörjats.

En särskild metod för att tillvarata, utveckla och dela kunskaper inom organisationen har prövats inom myndigheten. Avsikten är att följa upp arbetet i chefskretsen för ytterligare utveckling och tillämpning.

¹³ Se 7 kap. 6 § föreskriften (FRS 2006:10) om tillämpningen av lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen.

I enlighet med de centrala löneavtalens intentioner har det strategiska lönebildningsarbetet vidareutvecklats under året med bland annat insatser för att höja kvalitén i det lokala partsarbetet.

En överenskommelse har träffats med de fackliga organisationerna, om en kontinuerlig årlig lönerevisionsprocess, så att långa retroaktiviteter undviks. Lönesättande samtal är nu en etablerad metod för att genomföra den årliga lönerevisionen för samtlig personal.

Det arbete som bedrivits under ett par år med att lyfta fram den gemensamma värdegrunden inom Riksrevisionen har gått vidare. En medarbetarpolicy har utarbetats i syfte att konkretisera vad uppdrag, vision, värden och etikregler innebär i det dagliga arbetet. Vår policy ska präglade det dagliga arbetet och används bl.a. när vi reflekterar över vår profession och hur den kan utvecklas.

Kompetensutveckling

För nyanställda är en bra introduktion en förutsättning för att de ska känna sig välkomna och snabbt komma in i arbetet. Ett arbete har inletts för att se över introduktionsprocessen. Vid det årliga medarbetarsamtalet upprättar alla anställda en individuell kompetensutvecklingsplan i samråd med sin chef. Kompetensutvecklingsplaner skapar förutsättningar för medarbetarnas långsiktiga kompetensutveckling och karriärplanering.

Kompetensutveckling inom årlig revision

Under året gavs kurser inom det femåriga utbildningsprogram som Riksrevisionen anordnar. I utbildningen ingår två prov, ett efter tre års yrkeserfarenhet varvad med utbildning och ett efter fem år. Utbildningen ska motsvara den som ges för revisorer inom den privata sektorn, men med fokus på det regelverk som gäller statlig verksamhet. Syftet är att säkerställa att revisorerna inom årlig revision har tillräckliga teoretiska kunskaper för att utföra revision inom statlig verksamhet och förmåga att i praktiken tillämpa sådana kunskaper i arbetet. Provverksamheten genomfördes liksom tidigare år i samarbete med Revisorsnämnden.

Under 2012 godkändes 6 av de 10 revisorer som genomförde prov 1 och 5 av de 5 revisorer som genomförde prov 2. Vid utgången av 2012 fanns 63 revisorer inom den årliga revisionen som klarat prov 1 eller prov 1 och 2 eller är auktoriserade revisorer.

De ansvariga revisorerna har ett delegerat ansvar i organisationen för vart och ett av den årliga revisionens uppdrag, vilket innebär att de ansvarar för revisionsarbetet och för att underteckna revisionsberättelser och revisorsintyg. Alla ansvariga revisorer uppfyller de interna kompetenskraven.

Kompetensutveckling inom effektivitetsrevision

Den interna utbildningen för effektivitetsrevisorer består av en grundutbildning (nivå 1 och 2), en fortsättningsutbildning och en seminarieverksamhet. Det finns dessutom en akademisk katalog som erbjuder kurser på magister- och doktorandnivå inom forskningsområdet public management och metod.

Utbildningarna som finns med i katalogen ges vid tio universitet och en högskola.

Tonvikten i den interna utbildningen är att den ska utgå från deltagarnas egna granskningar och varva teori och praktiska övningar. Viktiga kompetensområden att utveckla och behålla kompetens inom är revisionsmetodik, utredningsmetodik, kunskap om statlig förvaltning, projektarbete och skriftlig och muntlig kommunikation.

Under 2012 har kurser genomförts inom områdena revisionsmetodik, kvalitativ metod, statistik, ekonometri, projektarbete med flera. Vissa kurser har genomförts gemensamt med årlig revision.

Ett syfte med utbildningen i ekonometri är att medarbetare med redan hög kompetens kan vidareutveckla denna, för att sedan fungera som expertstöd inom statistisk metod och ekonometri i granskningsarbetet.

Under sommaren 2012 påbörjades utvecklingen av en seminariserie vars syfte är att förstärka kompetensen inom området statlig förvaltning. Temat för seminarieserien, som påbörjades i december 2012 och som kommer att pågå med nio seminarier under 2013 är Förändring och styrning i staten. Denna första omgång vänder sig till programansvariga och ansvariga revisorer och är en samordnad satsning för både effektivitetsrevision och årlig revision.

En utbildning om EU:s beslutsprocesser har genomförts gemensamt för årlig revision och effektivitetsrevision. Utbildningen har genomförts vid två tillfällen och har kompletterats med en fördjupningsdag.

Sammanlagt har ett 20-tal interna seminarier genomförts, de flesta inriktade på revisionens verksamhet. Seminarierna har också handlat om internationellt arbete, korruption, tillsyn och effektivitet samt om det offentliga samtalet och demokrati. Föredragshållare har varit såväl egna medarbetare som forskare och experter inom olika ämnesområden.

Användning av extern kompetens och internt kompetensutbyte

Riksrevisionen har ett brett uppdrag som innebär granskning av alla statens verksamhetsområden. En viktig strategisk fråga för Riksrevisionen är därför att utnyttja den egna samlade kompetensen på bästa sätt för att utföra uppdraget. Det är dock svårt att upprätthålla den behövliga kompetensbredden med enbart den egna anställda personalen. Det kan därmed finnas en risk för att den befintliga kompetensen blir styrande för vilka granskningar som kan genomföras. Det är därför också strategiskt viktigt att använda extern kompetens genom samarbete med andra organisationer och personer med såväl sakkompetens som kompetens inom revision och administration. Valet mellan intern och extern kompetensförsörjning utgår främst från en bedömning av vad som är den mest effektiva lösningen.

Användning av extern kompetens och konsulter

TABELL 17 KOSTNADER FÖR EXTERN KOMPETENS OCH KONSULTER INOM ÅRLIG REVISION 2010 – 2012 (TKR)

	2012	2011	2010
Stora myndigheter	6 566	3 727	3 925
Övriga myndigheter och andra organisationer	2 931	1 471	1 225
Summa	9 497	5 198	5 150

Användningen av extern kompetens inom årlig revision har ökat och då främst när det gäller den årliga granskningen av stora myndigheter. Insatserna avser dels granskning inom områden med specifik kompetens såsom myndigheters IT-system dels granskning av intern styrning och kontroll i för verksamheten särskilt väsentliga processer. De senare insatserna genomförs normalt under senare delen av året för att kunna ligga till grund för en bedömning av hur den interna styrningen och kontrollen har fungerat under hela räkenskapsåret. Användningen av extern kompetens innebär här även en möjlighet att jämna ut den årliga revisionens arbetsbelastning under året. Avropade tjänster har varit en viktig del i att uppdragen ska kunna genomföras enligt god revisionssed.

TABELL 18 KOSTNADER FÖR EXTERN KOMPETENS OCH KONSULTER INOM EFFEKTIVITETSREVISION 2010 – 2012 (TKR)

	2012	2011	2010
Omvärldsbevakning	729	53	311
Förstudier och granskningar	7 356	5 290	8 841
Summa	8 085	5 343	9 152

Kostnaderna för extern kompetens inom effektivitetsrevisionen har ökat under 2012 efter en nedgång i användningen under 2011. En del av kostnaderna, cirka 1,1 miljoner kronor, avser inte biträde i granskning utan utgörs av tjänster förknippade med produktion av granskningsrapporter i form av sättning, språkgranskning och översättning. Cirka 1,5 miljoner kronor avser olika typer av statistiska bearbetningar och analyser som är en nödvändig del av flertalet effektivitetsgranskningar. Kostnaderna i övrigt avser nödvändig sakkompetens inom granskade områden. Här varierar givetvis behovet beroende på vad som är föremål för granskning. En viktig del i att säkra behovet av nödvändig sakkompetens är samarbete med andra statliga myndigheter. Cirka 25 procent av kostnaderna för extern kompetens avser andra statliga myndigheter. Extern kompetens är ofta nödvändig för att kunna genomföra granskningsarbetet i rätt tid, med beslutad inriktning och med fastställda krav på kvalitet.

TABELL 19 KOSTNADER FÖR EXTERN KOMPETENS OCH KONSULTER INOM HELA MYNDIGHETEN 2010 – 2012 (TKR)

	2012	2011	2010
Kärnverksamheten	21 026	14 130	18 526
Årlig revision	9 497	5 198	5 150
Effektivitetsrevision	8 085	5 343	9 152
Internationellt utvecklingssamarbete	2 794	2 851	2 764
Omvärldsriktad verksamhet	651	737	1 461
Verksamhetsutveckling	7 627	4 398	6 794
Stödverksamheten	19 719	12 022	10 549
Kompetensutveckling	2 033	2 061	1 832
Kompetens- och resursförstärkning	17 686	9 960	8 717
Summa	48 372	30 550	35 869

Inom Internationellt utvecklingssamarbete och omvärldsriktad verksamhet är kostnaderna för extern kompetens i princip oförändrade jämfört med föregående år. Kostnaderna för verksamhetsutveckling avser myndighetsövergripande system och utveckling av arbetsprocesser, t.ex. ledningssystem för informationssäkerhet och e-handel. Ökningen om 3,2 miljoner kronor under 2012 jämfört med 2011 förklaras huvudsakligen av uppgradering av ekonomisystemet Agresso samt ett projekt för att skapa ett stöd för dokumenthantering som vilar på en Sharepointplattform. Uppgraderingen av Agresso som bedömdes vara nödvändig i syfte att säkerställa support medförde konsultkostnader om 1,9 miljoner kronor. Projektet för införande av Sharepoint innebar likaså konsultkostnader om 1,9 miljoner kronor.

De externa kostnaderna för kompetens och resursförstärkning uppgick under 2012 till 17,7 miljoner kronor, en ökning med 7,7 miljoner kronor jämfört med året innan. Inom posten finns kostnader för bevakning, rekryteringskonsulter, IT-support, bemanning av receptionen, upphandlingstjänster samt ekonomitjänster till följd av vakanser. Ökningen förklaras främst av konsultinsatser om 2,5 miljoner kronor för att säkra myndighetens IT-infrastruktur. En genomgång och analys av IT-infrastrukturen under 2011 påvisade brister både vad gäller stabilitet och säkerhet. Det kunde konstateras att risken för längre och svåra avbrott var överhängande om inte större insatser genomfördes skyndsamt. Ett stort förbättringsarbete har genomförts under året och myndigheten har nu en stabilare IT-infrastruktur samtidigt som säkerheten har stärkts.

Ett annat område där kostnaderna ökade jämfört med 2011 är förvaltningen av myndighetens verksamhetskritiska system. Insatser har behövt göras för att åtgärda funktionella problem och säkra stabiliteten i revisorernas IT-stöd – Verktyget och Projektrummet. Vidare påbörjades införandet av Windows 7 och Office 2010. Kostnaderna för förvaltningen av våra IT-stöd ökade mellan 2011 och 2012 med 3,5 miljoner kronor av ovan nämnda skäl. Kostnaderna blev högre än förväntat på grund av att ändringar i ett system medförde konsekvensändringar i andra system. Genom de vidtagna nödvändiga åtgärderna

har myndigheten fungerande verksamhetssystem, även om delar återstår att lösa.

Organisationsutveckling

Under året har en organisationsutveckling inom granskningsverksamheten genomförts i syfte att stärka lärande och professionalism. Förändringen, som gäller fr.o.m. år 2013, har också inneburit en ny modell för kvalitetssäkring inom effektivitetsrevisionen.

Internt kompetensutbyte

Samverkan såväl inom som mellan verksamhetsgrenarna syftar till att ta tillvara och samtidigt utveckla medarbetarnas kompetens så effektivt som möjligt. Aktiviteterna under 2012 har i stort sett varit desamma som tidigare. Effektivitetsrevisorer har deltagit i den årliga revisionen av myndigheternas resultatredovisningar och revisorerna inom årlig revision har när det varit lämpligt deltagit i effektivitetsgranskningar. De årliga revisorerna har också bidragit till effektivitetsrevisorernas verksamhetsplanering med insikter från granskningen av de statliga myndigheterna. Möjligheter för medarbetarna att delta i Riksrevisionens internationella arbete är också ett viktigt inslag i omvärldsbevakning och kompetensutveckling.

Personal

Anställda och tjänstlediga

Antalet anställda i tjänst per den 31 december har ökat med 16 personer från 2011 till 2012.

TABELL 20 ANTAL ANSTÄLLDA PER DEN 31 DECEMBER 2010 – 2012

	2012	2011	2010
Anställda totalt	342	322	328
varav kvinnor	192	188	189
varav män	150	134	139
varav tjänstlediga	22	18	15
Anställda exkl. tjänstlediga	320	304	313
varav visstidsanställda	7	4	8

Under 2012 har 40 (38) personer slutat eller gått på tjänstledighet, varav 1 var visstidsanställd, och 10 (6) personer har gått i pension. Under året har 54 (22)¹⁴ personer börjat. Dessutom har 3 (4) personer återkommit från tjänstledighet. Ytterligare 7(10) personer har anställts för viss tid. Anställning av nya

¹⁴ Antal personer som börjat under 2011 är 22 personer och inte 19 personer som uppgavs i årsredovisningen 2011.

medarbetare har mer än fördubblats jämfört med föregående år och kan huvudsakligen hänföras till granskningsverksamheten.

TABELL 21 PERSONALOMSÄTTNING¹⁵ 2010 – 2012 (PROCENT)

	2012	2011	2010
Årlig revision	13	10	4
Effektivitetsrevision	14	17	8
Övrigt	11	3	3
Hela myndigheten	12	10	5

Personalomsättningen har som helhet ökat sedan 2011 från 10 till 12 procent. Inom den årliga revisionen var personalomsättningen 13 (10) procent medan den inom effektivitetsrevisionen har gått ned från 17 till 14 procent. Inom övriga myndigheten har personalomsättningen under åren 2010 - 2011 varit relativt låg. Under 2012 har den dock ökat från 3 till 11 procent. Personalomsättningen har medfört att konsultkostnaderna inom stödverksamheten har ökat, dels för att hantera vakanser, dels i form av rekryteringskostnader.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har sedan 2011 ökat från 1,6 till 2,2 procent; ökningen förklaras av sjukfrånvaron inom årlig revision. Inom övriga verksamhetsgrenar har sjukfrånvaron minskat under året. För män är den totala sjukfrånvaron näst intill oförändrad medan den för kvinnor har ökat från 1,9 till 2,9 procent. Ökningen är tydligast inom kategorin anställda 30 - 49 år där sjukfrånvaron ökat från 1,4 till 2,4 procent. Andelen långtidssjuka av den totala sjukfrånvaron har även den ökat från 43,5 till 46,7 procent.

¹⁵ Personalomsättningen på Riksrevisionen beräknas genom att antalet avgångar divideras med medelantalet anställda i tjänst.

TABELL 22 SJUKFRÅNVARO 2011 – 2012 (PROCENT)

	2012	2011
Total sjukfrånvaro*	2,2	1,6
Varav:		
Kvinnor	2,9	1,9
Män	1,3	1,2
Anställda -29 år	1,2	0,9
Anställda 30-49 år	2,4	1,4
Anställda 50- år	2,4	2,3
Av total sjukfrånvaro avser:		
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	46,7	43,5
Andel långtidssjuka av total ordinarie arbetstid**	1,0	0,7

* I förhållande till total ordinarie arbetstid.

** Total sjukfrånvaro i procent multiplicerad med andelen långtidssjuka (60 dagar eller mer) i procent.

Arbetsmiljö och åtgärder för att förebygga ohälsa

En medarbetarundersökning har genomförts under 2012 i syfte att klargöra hur medarbetarna upplever sin arbetssituation och för att hitta områden med utvecklingspotential. Riksrevisionen är en kunskapsorganisation vars främsta resurs är medarbetarna och detta är ett steg för att vidareutveckla Riksrevisionen som en attraktiv arbetsplats och arbetsgivare. Resultatet visar en förbättring av nöjd-medarbetarindex (NMI) samt belyser att arbetsbelastning och arbetsmiljö är områden som bör prioriteras framöver. Arbetet med att analysera och hantera resultatet har påbörjats, både på de olika enheterna och för myndigheten i stort. Åtgärderna ingår i verksamhetsplanen för 2013 och i den löpande verksamhetsutvecklingen. Den organisationsutveckling som genomförs inom granskningsverksamheten 2012 har bl.a. föregåtts av en arbetsmiljökonsekvensanalys och planering av särskilda insatser speciellt för årlig revision.

Under året har den förtydligande arbetsfördelningen för arbetsmiljöarbetet som utarbetades under 2011 implementerats i verksamheten.

Riksrevisionen erbjuder sina anställda åtgärder i syfte att förebygga ohälsa bland annat genom att subventionera olika friskvårdsaktiviteter. Under 2012 har personalen dessutom erbjudits möjligheten att delta i en individuell ”friskprofilsbedömning” med stöd av vår företagshälsovård.

Intern styrning och kontroll

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sitt verksamhetsansvar. I denna process ska ingå momenten riskanalys, kontrollåtgärder, uppföljning och dokumentation.¹⁶

Riksrevisionen leds av tre riksrevisorerna som väljs av riksdagen.¹⁷ En av riksrevisorerna är riksrevisor med administrativt ansvar och ansvarar för den administrativa ledningen av myndigheten. Denna riksrevisor ansvarar inför riksdagen för verksamheten och ska se till att den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att Riksrevisionen hushållar väl med statens medel. Riksrevisorn med administrativt ansvar beslutar om årsredovisningen för Riksrevisionen och lämnar ett intygande om myndighetens interna styrning och kontroll.¹⁸

Riksrevisorn med administrativt ansvar redovisar här nedan underlag till och sitt ställningstagande avseende intern styrning och kontroll 2012.

Riksrevisionens process för intern styrning och kontroll

Riskanalysen görs i syfte att identifiera omständigheter som utgör risk för att verksamhetens mål inte uppnås. Det innebär att risker identifieras och värderas och att beslut fattas om hantering av riskerna. Riskanalysen uppdateras vid behov för att säkerställa att den omfattar förändringar som väsentligen påverkar tidigare identifierade, värderade och hanterade risker.

Processen för intern styrning och kontroll är en integrerad del av planering, genomförande och uppföljning av verksamheten. Merparten av de identifierade riskerna ligger inom en risknivå som ledningen bedömt som acceptabel. Riskanalysen visar på några förbättringsområden som har tagits om hand löpande under året eller ingår i verksamhetsplaneringen för 2013. En sådan är att hantera konsekvenserna av den ekonomiska situation som Riksrevisionen befinner sig i. En betydande resursknapphet under kommande år ställer krav på åtgärder för att nå ekonomisk balans och en ökad säkerhet i den ekonomiska styrningen.

Kostnaderna under 2012 blev väsentligt högre än under 2011. En betydande del av ökningen var planerad och budgeterad. Verksamheten genomfördes också med gott resultat. Inom ett antal områden översteg emellertid kostnaderna budget och prognostiserat utfall. Kunskapen om de samlade effekterna av kostnadsökningarna kom för sent under året för att det med god hushållning av resurser skulle vara möjligt att styra resultatet mot ett annat utfall. Resultatet återspeglar en förhöjd risk och påverkar planeringen av verksamheten för kommande år. Åtgärder vidtas och planeras för att stärka ekonomistyrningen i myndigheten. Riksrevisionen genomför också en grund-

¹⁶Lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen.

¹⁷Regeringsformen 13 kap. 8§.

¹⁸Lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen.

lig prövning av våra prioriteringar inom av alla delar av verksamheten för att verksamheten under 2013 ska bedrivas med fortsatt kvalitet, inom givna ekonomiska ramar. Vidare görs en översyn för att långsiktigt dimensionera och inrikta verksamheten så att den svarar mot uppdraget och de givna ekonomiska förutsättningarna.

Ställningstagande av riksrevisorn med administrativt ansvar

Riksrevisionen har utvecklat och arbetar med en process för intern styrning och kontroll. I processen hålls riskbedömningarna aktuella genom regelbunden uppdatering. Utifrån riskanalysen planeras och genomförs åtgärder. Processen omfattar även att hantera och åtgärda incidenter som inträffar (incidentrapportering). De identifierade förbättringsområdena är inte så väsentliga att de påverkar bedömningen av och innehållet i årsredovisningen. Baserat på denna process för intern styrning och kontroll, självutvärdering, hanteringen av identifierade risker, underställda chefers intygande samt internrevisionens och externrevisionens granskningar bedömer jag att den interna styrningen och kontrollen vid Riksrevisionen är betryggande.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2012	2011	2010	2009	2008
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad i anslagsdirektiv	15 000	17 000	30 000	30 000	30 000
Utnyttjad	4 947	6 955	7 819	6 490	7 512
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i anslagsdirektiv	34 068	33 903	33 580	32 745	32 483
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	1 170
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	618	788	174	233	605
Räntekostnader	–	–	–	–	–
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt anslagsdirektiv*	100	500	600	100	–
Avgiftsintäkter**	303	573	869	815	430
<i>Avgiftsintäkter som ej disponeras</i>					
Avgiftsintäkter	125 166	120 168	120 692	119 673	135 458
Anslagskredit					
Beviljad					
Utgiftsområde 2 anslag 1:15 Riksrevisionen, ramanslag	9 021	8 971	8 874	8 624	8 545
Utgiftsområde 7 anslag 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingsarbete, ramanslag	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Utnyttjad					
Utgiftsområde 2 anslag 1:15 Riksrevisionen, ramanslag	7 019	–	–	–	–
Utgiftsområde 7 anslag 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingsarbete, ramanslag	1 048	–	–	–	–
Anslagssparande					
Utgiftsområde 2 anslag 1:15 Riksrevisionen, ramanslag	–	14 526	2 341	4 370	12 738
Utgiftsområde 7 anslag 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingsarbete, ramanslag	–	883	3 919	3 662	1 868
Bemyndiganden					
Tilldelade bemyndiganden	30 000	28 000	26 000	30 000	28 000
Utestående åtaganden	19 505	13 757	23 097	16 486	23 552

(tkr)	2012	2011	2010	2009	2008
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st.)	293	279	287	267	274
Medelantalet anställda (st.)	319	305	313	295	299
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 225	1 138	1 143	1 173	1 087
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-151	7 368	-1 298	1 378	17 957
Balanserad kapitalförändring	686	4 065	5 363	3 985	-39 131

* Avser beräknade avgiftsintäkter för uppdragsverksamheten.

** Avgiftsintäkterna för uppdragsverksamheten 2012 uppgick till 125 tkr.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

(tkr)	Not	2012	2011
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		359 108	321 006
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	303	573
Intäkter av bidrag		696	619
Finansiella intäkter	2	684	896
Summa		360 790	323 093
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-265 886	-239 868
Kostnader för lokaler		-27 812	-27 422
Övriga driftkostnader	4	-64 727	-50 586
Finansiella kostnader	5	-324	-280
Avskrivningar och nedskrivningar		-2 193	-5 045
Summa		-360 942	-323 201
Verksamhetsutfall		-151	-108
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	6	125 166	120 168
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-125 166	-112 692
Saldo		0	7 476
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		3 693	3 928
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		27	0
Lämnade bidrag		-3 720	-3 928
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	7	-151	7 368

Balansräkning

(tkr)	Not	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	8	0	0
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	1 133	180
Summa		1 133	180
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	416	449
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	3 496	4 163
Summa		3 912	4 612
Fordringar			
Kundfordringar		0	46
Fordringar hos andra myndigheter		19 920	17 205
Övriga fordringar		209	345
Summa		20 129	17 596
Periodavgränsningsposter			
	12		
Förutbetalda kostnader		7 702	6 343
Övriga upplupna intäkter		10 613	10 748
Summa		18 315	17 091
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	13	-7 848	-18 100
Summa		-7 848	-18 100
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	14	19 769	51 663
Kassa och bank		303	509
Summa		20 071	52 172
SUMMA TILLGÅNGAR		55 712	73 550

(tkr)	Not	2012-12-31	2011-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	15	35	35
Balanserad kapitalförändring	16	686	4 065
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	7	-151	7 368
Summa		569	11 468
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17	2 339	3 905
Övriga avsättningar		1 415	1 169
Summa		3 754	5 074
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	18	4 947	6 955
Skulder till andra myndigheter		7 578	8 221
Leverantörsskulder		9 094	11 766
Övriga skulder		5 113	4 885
Summa		26 732	31 827
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		24 657	25 181
Summa		24 657	25 181
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		55 712	73 550
Ansvarsförbindelser	20	4 284	4 589

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt anslagsdirektiv	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 2 anslag 1:15 Riksrevisionen, ramanslag	14 526	300 685	0	315 211	-322 231	-7 019
Utgiftsområde 7 anslag 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingsarbete, ramanslag	883	40 000	0	40 883	-41 931	-1 048

<i>Summa</i>	<i>15 410</i>	<i>340 685</i>	<i>0</i>	<i>356 095</i>	<i>-364 162</i>	<i>-8 067</i>	Anslagskrediten för anslag 1:15 uppgår till 9 021 tkr och för anslag 1:5 till 1 200 tkr.
--------------	---------------	----------------	----------	----------------	-----------------	---------------	--

Redovisning mot inkomsttitel (tkr)

Inkomsttitel Not 21	Beräknat belopp	Inkomster
2558 Avgifter för årlig revision	122 200	125 166
<i>Summa</i>	<i>122 200</i>	<i>125 166</i>

Redovisning mot bemyndiganden (tkr)

Anslag 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingsamarbete, ramanslag, utgiftsområde 7

	Not 22	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år		
					2013	2014	2015
<i>Summa</i>		<i>30 000</i>	<i>13 757</i>	<i>19 505</i>	<i>9 280</i>	<i>7 786</i>	<i>2 439</i>

Tilläggsupplysningar och noter

Tillämpade redovisningsprinciper

Riksrevisionens redovisning följer god redovisningssed och lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen. Maskinella avrundningar kan ge smärre differenser vid manuella summeringar.

Enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen ta ut en avgift för den årliga revisionen. Avgiften ska bestämmas efter den tid som behövs för att fullgöra uppdraget och utifrån en tidstaxa¹⁹ som följer av lönenivån för dem som deltar i granskningen. Ersättning för direkta kostnader för konsulter, resor och liknande bestäms för sig. Kostnader för inrikes resor hanteras från och med 2011 som en indirekt kostnad för revisionsobjektet trots att det är en direkt kostnad för Riksrevisionen. Anledningen är att ett enskilt revisionsobjekt inte ska påverkas av teamens personalsammansättning inom den årliga revisionen, dvs. revisionsobjektet ska inte belastas med resekostnader på grund av att teamet består av personal från olika kontor i landet.

Riksrevisionens gemensamma kostnader fördelas utifrån antalet personer²⁰ i de olika verksamhetsgrenarna. Dessa kostnader, tillsammans med de enhetsgemensamma kostnader som uppstår på respektive enhet, fördelas enligt nedlagda timmar inom verksamhetsgrenarna. Myndighetens gemensamma kostnader består av kostnader för myndighetens ledning (inklusive det parlamentariska rådet och vetenskapliga rådet) och administration, lokaler, utrustning, inventarier, utbildningskostnader, förvaltningskostnader samt kostnader för verksamhetsutveckling m.m. Enhetsgemensamma kostnader är ledning och administration av verksamheten på enhetsnivå, kursavgifter och övriga personalkostnader.

Utbetalningar av bidrag som finansieras med anslag 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd redovisas som transferering i resultaträkningen.

Förändrade redovisningsprinciper

Från och med 2012 tillämpas intäktsmässig avräkning av inkomster från avgifter enligt § 13, Anslagsförordningen (2011:223).

Tidigare år har inte återkommande förutbetalda kostnader periodiserats (huvudsakligen relaterade till datatjänster). Fr.o.m. 2012 periodiseras alla förutbetalda kostnader över beloppsgränsen.

¹⁹ Riksdagen har beslutat om en högsta taxenivå.

²⁰ För en korrekt kostnadsfördelning per anställd reduceras underlaget antal anställda med 50 procent för utlandsstationerad personal.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr redovisas som anläggningstillgång. För förbättringsutgifter på annans fastighet gäller för ny-, till- och ombyggnationer att anskaffningsvärdet ska uppgå till minst 100 tkr för att aktiveras. Balanserade utgifter för utveckling aktiveras om anskaffningsvärdet uppgår till minst 300 tkr. Följande avskrivningstider tillämpas:

3–5 år	Balanserade utgifter för utveckling
3–5 år	Rättigheter och andra immateriella tillgångar
5 år ²¹	Förbättringsutgifter på annans fastighet
5–7 år	Maskiner, inventarier, installationer m.m.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis och sker från den månad som tillgången tas i bruk.

Omsättningstillgångar

Fordringarna har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalat.

Skulder

Skulder har tagits upp till nominellt belopp.

Brytdag

Av 10 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring framgår det att alla myndigheter ska tillämpa en s.k. brytdag då den löpande bokföringen för perioden ska avslutas. Brytdagen infaller den 4 januari. Efter brytdagen tillförs räkenskaperna främst bokslutstransaktioner innefattande bl.a. periodavgränsningsposter. Som periodavgränsningspost bokförs förutbetalda kostnader, upplupna intäkter, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter vars belopp överstiger 50 tkr.

Avsättningar

Riksrevisionen har gjort avsättningar för avtalade pensioner till personal som har beviljats delpension, chefpension och förordnandepension.

²¹ Dock längst hyreskontraktets varaktighet.

Noter

(tkr)

Resultaträkning

Not 1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2012	2011
	Intäkter av uppdragsverksamhet	125	59
	Intäkter enligt 18 § ekonomiadministrationslagen	13	91
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	165	423
	Summa	303	573

Not 2	Finansiella intäkter	2012	2011
	Ränteintäkter avseende räntekontot i Riksgäldskontoret	618	788
	Övriga finansiella intäkter	66	108
	Summa	684	896

Not 3	Kostnader för personal	2012	2011
	Lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	165 885	151 864
	Arbetsgivaravgifter, pensionspremier, andra avgifter enligt lag och avtal samt övriga personalkostnader	100 000	88 004
	Summa	265 886	239 868

Med anledningen av ändrad uppdelning av personalkostnaderna har jämförelsebeloppen avseende 2011 justerats.

Not 4	Övriga driftkostnader	2012	2011
	Summa	64 727	50 586

Ökningen om 14,1 miljoner kronor förklaras huvudsakligen av ökade konsultkostnader om 15,9 miljoner kronor, varav 8,7 miljoner avser datakonsulter. Kostnaden för övriga datatjänster, främst hänförlig till programvaror, har minskat med 3,4 miljoner kronor varav 1,3 miljoner kronor avser periodiseringar av förutbetalda kostnader.

Not 5	Finansiella kostnader	2012	2011
	Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	84	133
	Övriga finansiella kostnader	240	147
	Summa	324	280
Not 6	Uppbördsverksamhet	2012	2011
	Intäkter av avgifter för årlig revision enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.	125 166	120 168
	Summa	125 166	120 168
Not 7	Årets kapitalförändring	2012	2011
	Uppdragsverksamhet		
	– internationella uppdrag	–151	–108
	Periodiseringsdifferenser		
	– uppbördsverksamhet	0	7 476
	Summa	–151	7 368
	Med anledning av övergången till inkomstmässig avräkning av avgifter år 2012 uppstår ingen kapitalförändring inom uppbördsverksamheten.		

Balansräkning

Not 8	Balanserade utgifter för utveckling	2012	2011
	Ingående anskaffningsvärde	21 527	21 482
	Årets anskaffningar	0	45
	Årets utrangeringar	–4 083	0
	Utgående anskaffningsvärde	17 444	21 527
	Ingående ackumulerade avskrivningar	–21 527	–18 547
	Årets avskrivningar	0	–555
	Årets nedskrivningar	0	–2 425
	Årets utrangeringar	4 083	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	–17 444	–21 527
	Bokfört värde	0	0

Not 9	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2012	2011
	Ingående anskaffningsvärde	2 200	2 200
	Årets anskaffningar	1 076	0
	Årets utrangeringar	-66	0
	Utgående anskaffningsvärde	3 210	2 200
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 020	-1 914
	Årets avskrivningar	-123	-106
	Årets utrangeringar	66	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 077	-2 020
	<i>Bokfört värde</i>	<i>1 133</i>	<i>180</i>
Not 10	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2012	2011
	Ingående anskaffningsvärde	16 164	16 164
	Årets anskaffningar	201	0
	Utgående anskaffningsvärde	16 365	16 164
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-15 715	-15 522
	Årets avskrivningar	-235	-192
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-15 950	-15 715
	<i>Bokfört värde</i>	<i>416</i>	<i>449</i>
Not 11	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2012	2011
	Ingående anskaffningsvärde	25 526	25 595
	Årets anskaffning	1 169	1 555
	Årets utrangeringar	-918	-1 624
	Utgående anskaffningsvärde	25 777	25 526
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-21 363	-21 221
	Årets avskrivningar	-1 835	-1 766
	Årets utrangeringar	918	1 624
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-22 281	-21 363
	<i>Bokfört värde</i>	<i>3 496</i>	<i>4 163</i>

Not 12	Periodavgränsningsposter	2012	2011
	<i>Förutbetalda kostnader</i>		
	Förutbetalda hyreskostnader	6 225	6 343
	Övriga förutbetalda kostnader	1 477	0
	Summa	7 702	6 343
	<i>Övriga upplupna intäkter</i>		
	Upplupna intäkter årlig revision	10 613	10 748
	Summa	10 613	10 748
	Tidigare år har inte återkommande förutbetalda kostnader utöver hyror periodiserats. Fr.o.m. 2012 periodiseras alla förutbetalda kostnader över beloppsgränsen. Posten övriga förutbetalda kostnader avser främst datatjänster.		
Not 13	Avräkning med statsverket	2012	2011
	Uppbörd		
	<i>Ingående balans</i>	-12 687	-20 950
	<i>Justering av ingående balans</i>	-10 748	0
	Redovisat mot inkomsttitel	-125 166	-112 692
	Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	124 050	120 955
	<i>Skulder avseende uppbörd</i>	-24 551	-12 687
	Anslag i räntebärande flöde		
	<i>Ingående balans</i>	-15 410	-6 260
	Redovisat mot anslag	364 162	327 162
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-340 685	-339 031
	Återbetalning av anslagsmedel	0	2 719
	<i>Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	8 067	-15 410
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	<i>Ingående balans</i>	9 997	12 225
	Redovisat under året enligt undantagsregeln	-1 361	-2 228

<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>	8 636	9 997
--	-------	-------

Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto

Ingående balans	0	0
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	125 179	122 443
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-1 129	-1 488
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	-124 050	-120 955
<i>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto</i>	0	0
Summa Avräkning med statsverket	-7 848	-18 100

Från och med 2012 tillämpas intäktsmässig avräkning av inkomster från avgifter enligt § 13 Anslagsförordningen (2011:223). Utifrån ESV:s skrivelse, Dnr 49-1391/2011, har balanserat kapital hänförligt till uppörd reglerats mot avräkning med statsverket.

Not 14 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Saldot på räntekontot har minskat med 32 miljoner kronor. Förändringen förklaras både av betydande anslagssparande vid utgången av år 2011 samt av kostnadsutvecklingen och därav utnyttjande av anslagskrediten under 2012.

Not 15 Statskapital	2012	2011
Konst som överförts från Statens konstråd	35	35
Summa	35	35

Not 16 Balanserat kapitalförändring	2012	2011
Avgiftsfinansierad verksamhet, Viss årlig revision		
<i>Ingående balans</i>	134	134
Årets kapitalförändring föregående år	0	0
<i>Utgående balans</i>	134	134
Avgiftsfinansierad verksamhet, Internationella uppdrag		
<i>Ingående balans</i>	659	665
Årets kapitalförändring föregående år	-108	-5
<i>Utgående balans</i>	552	659

**Periodiseringsdifferenser, Uppbördsverk-
samheten**

<i>Ingående balans</i>	3 272	4 565
Årets kapitalförändring föregående år	7 476	-1 293
Avräkning av övergångseffekt motsvarande balanserat kapital	-10 748	0
<i>Utgående balans</i>	0	3 272
Summa utgående balans	686	4 065

Balanserat kapital hänförligt till uppbörd har reglerats mot avräkning med statsverket, se not 13.

**Not 17 Avsättning för pensioner och liknande
förpliktelser**

	2012	2011
Ingående avsättning	3 905	6 957
Årets pensionskostnad	697	-467
Årets pensionsutbetalningar	-2 263	-2 585
Summa utgående avsättning	2 339	3 905

Not 18 Lån i Riksgäldskontoret

	2012	2011
<i>Ingående skuld</i>	6 955	7 819
Årets nya lån	2 618	1 772
Årets amorteringar	-4 627	-2 635
Utgående balans	4 947	6 955
Beviljad låneram	15 000	17 000

Not 19 Periodavgränsningsposter

	2012	2011
<i>Upplupna kostnader</i>		
Semester- och löneskuld inklusive avgifter	-22 016	-22 550
Övriga upplupna kostnader	-2 641	-2 631
Summa	-24 657	-25 181

Not 20 Ansvarsförbindelser

Ansvarsförbindelsen avser chefs pension till Eva Lindström för åren 2014 – 2022. Se även avsnittet Framtida åtaganden.

Not 21 Redovisning mot inkomsttitel

Från och med 2012 tillämpas intäktsmässig avräkning av inkomster från avgifter enligt § 13 Anslagsförordningen (2011:223). Förändringen påverkar medel som tillförs statens budget från uppbördsverksamhet i resultaträkningen samt avräkning med statsverket och balanserat kapital i balansräkningen. Redovisade inkomster om 125 miljoner kronor påverkas inte.

Not 22 Redovisning mot bemyndiganden

Riksrevisionen har en viktig roll när det gäller internationella biståndsinsatser för att stärka de nationella revisionsorganens förmåga att bedriva offentlig revision och för att bygga upp en god förvaltning med kapacitet att motverka korruption. Insatserna löper ofta över flera år varför Riksrevisionen bemyndigats att ingå åtaganden som medför utgifter under senare budgetår än det år statens budget avser.

Uppgifter om ledande befattningshavare

Riksrevisionen ska enligt 7 kap. 10 § föreskriften (FRS 2006:10) om tillämpningen av lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen redovisa uppgifter relaterade till styrelseledamöter, rådsledamöter och ledande befattningshavare enligt 7 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Riksrevisionen ska uppge vilka uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter och uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag (utredningsuppdrag i myndighetsform ingår inte i sammanställningen) som dessa personer har haft. Myndigheten ska även redovisa de skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut till dessa personer under räkenskapsåret samt de framtida åtaganden som avtalats för var och en.

Uppgifter om andra uppdrag för ledamöter i Riksrevisionens parlamentariska råd

UPPGIFTER FÖR ORDINARIE LEDAMÖTER FÖR 2012

Emma Henriksson	Ledamot i Ungdomsstyrelsens insynsråd Ledamot i insynsrådet för Allmänna reklamationsnämnden
Billy Gustafsson	Ersättare i styrelsen Norrköpings hamn och stuveri AB Ledamot i styrelsen för Nya Folkbladet i Östergötland AB
Elisabeth Svantesson (2012-01-01–2012-08-31)	Suppleant i Riksbankens Jubileumsfond
Göran Pettersson (från 2012-09-01)	Ledamot av Statens ansvarsnämnd Ledamot av Hallstavik Invest AB
Ulf Holm	Ledamot i Kronofogdemyndighetens insynsråd
Gunnar Andrén	Ledamot i Liab Liberal Information AB
Anders W Jonsson	Ledamot i Gentekniknämnden
David Lång	–
Jacob Johnson	Ledamot i Livsmedelsverkets insynsråd

Ersättningar och förmåner som betalats ut under 2012

(kronor)

RIKSREVISORER

Claes Norgren	1 542 699
Gudrun Antemar	1 450 678
Jan Landahl	1 448 906

LEDAMÖTER I DET PARLAMENTARISKA RÅDET

Emma Henriksson	70 410	
Billy Gustafsson	52 896	
Elisabeth Svantesson	9 820	<i>2012-01-01–2012-08-31</i>
Göran Pettersson	4 962	<i>från 2012-09-01</i>
Ulf Holm	15 482	
Gunnar Andréén	14 782	
Anders W Jonsson	15 482	
David Lång	15 482	
Jacob Johnson	15 132	

Framtida åtaganden

Tidigare riksrevisor Eva Lindström fullgjorde sitt sjuårsförordnande under 2010 och är därefter berättigad till hel chefs pension. Denna chefs pension föranleder ett framtida ekonomiskt åtagande för Riksrevisionen som maximalt sträcker sig över perioden 2013–2022. Riksrevisionen bedömer att det är möjligt att prognostisera åtagandet ett år i taget. Denna del redovisas som en avsättning. Den resterande delen, där sannolikheten för och storleken på antagandet är svårbedömt, redovisas som ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen upphör om en pensionerad riksrevisor får en ny anställning.

För anställning som riksrevisor gäller i övrigt förordningarna (1991:1160, 1995:1038 och 2003:55) om statliga chefs pensioner, vilka antagits av riksdagens förvaltningsstyrelse för tillämpning inom riksdagen och dess myndigheter (RFS 1996:4). Rätten till hel chefs pension uppnås efter en förordnandeperiod på sju år.

Finansutskottet har i betänkandet 2011/12:FiU31 om Riksrevisionens årsredovisning 2011 noterat att ansvarsfrågan och redovisningen av chefs pensionerna är oklar. Därav har utskottet initierat en översyn av ärendet, vilket kan föranleda ändringar i hur chefs pensionerna i framtiden hanteras och redovisas.